

მეცხოველეობა

B1+

სავარჯიშო
რვეული

2018

ქვემოთს
სკოლა

მეცხოველეთბა

სავარჯიშო რვეული

B1+

თბილისი
2018

„მეცხოველეობა“ B1+ სავარჯიშო რვეულზე მუშაობდნენ:

ჯგუფის ხელმძღვანელი და მეთოდისტი:

ლევან ჭინჭიხაძე

დარგობრივი ექსპერტი:

თამარ ახალაძე

ავტორები:

მედეა სალია

მარინა ჭლარკავა

ლევან ჭინჭიხაძე

რედაქტორები:

მედეა სალია

მარინა ჭლარკავა

©(სსიპ) ზურაბ ჟვანიას სახელობის
სახელმწიფო ადმინისტრირების სკოლა

საქართველოს განათლებისა და
მეცნიერების სამინისტრო

დაკაბადონდა და დაიბეჭდა
შპს „New and Grand“-ში

ISBN 978-9941-8-0873-9

თავი I მეცხოველეობის დარგები.....	5
ნაწილი I. მესაქონლეობა	5
ნაწილი II. მეფრინველეობა	9
ნაწილი III. მეთევზეობა	12
თავი II მესაქონლეობა.....	17
ნაწილი I. ძროხეულის ჯიშები	17
ნაწილი II. ძროხის ექსტერიერი და ანატომია.....	20
ნაწილი III. ძროხის სადგომი და მოვლა-შენახვა.....	25
თავი III მეფრინველეობა.....	29
ნაწილი I. ქათმის ჯიშები.....	29
ნაწილი II . ქათმის ექსტერიერი.....	33
ნაწილი III . ქათმის სადგომი და მოვლა-შენახვა.....	38
თავი IV . შამაჯამებელი.....	43
შუალედური შემოწმების ტესტი.....	47
თავი V მეთევზეობა.....	50
ნაწილი I. თევზის ჯიშები და ანატომია.....	50
ნაწილი II. სატბორე მეთევზეობა	53
ნაწილი III. საკალმახე მეურნეობების მოწყობა და მოვლა.....	57

თავი VI ცხოველთა ჯანმრთელობის უზრუნველყოფა.....62
ნაწილი I. ცხოველთა კვება.....62
ნაწილი II. დაავადებები, მკურნალობა და პროფილაქტიკა.....66
ნაწილი III. ცხოველთა კეთილდღეობა.....70

თავი VII ფერმერული მეურნეობის მართვა და პროდუქციის წარმოება.....75
ნაწილი I. ფერმერული მეურნეობის ტიპები.....75
ნაწილი II. რძის პროდუქტების მიღება და პირველადი დამუშავება.....79
ნაწილი III. ფრინველის ხორცის დამზადება და სასურსათო კვერცხის მიღება.....83

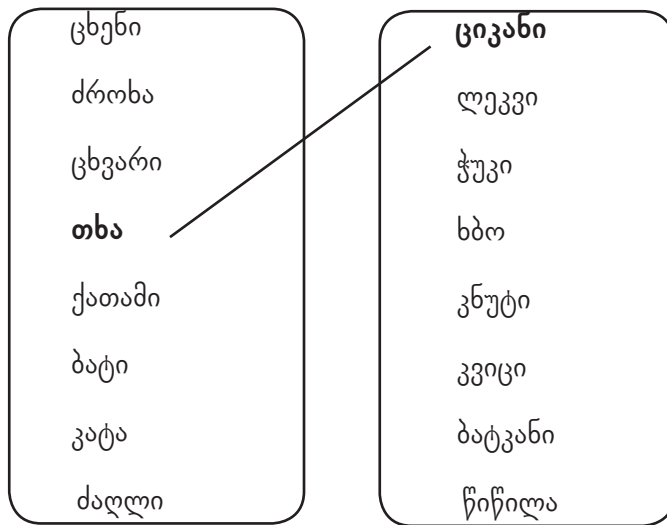
თავი VIII შემაჯამებელი.....88
ფინალური ტესტი.....93

თავი I მეცხოველეობის დარგები

ნაწილი I

მესაქონლეობა

1.1. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

1.2. უპასუხეთ კითხვებს:

- ქართული მატერიალურ-კულტურული ძეგლები რისი განვითარების მაღალ დონეს ადასტურებს?
.....
- როდის იყო განვითარებული საქართველოში მეცხოველეობის ეს დარგები?
.....
- როგორ შეიქმნა საქართველოში ისეთი ჯიშები, როგორცაა იმერული და თუშური ცხვარი, ხევსურული და მეგრული ძროხა, თუშური და მეგრული ცხენი და სხვ.?
.....
- რით უზრუნველყოფს მეცხოველეობა მოსახლეობასა და მსუბუქ მრეწველობას?
.....
- რატომ არის მეძროხეობა მეცხოველეობის მთავარი დარგი?
.....
- რა არის მეფრინველეობის ამოცანა?
.....
- რომელ მიმართულებებს მოიცავს მეთევზეობა?
.....

1.3. შეავსეთ ცხრილი ნიმუშის მიხედვით:

ნიმუში: ცხვარი	მეცხვარე	მეცხვარეობა
ღორი		
ძროხა		
ქათამი		
ჯოჯი		
თევზი		
ცხენი		
ბოცვერი		

1.4. ჩასვით სათანადო ადგილას ზმნები:

ქმნის წარმოადგენს უზრუნველყოფს მოიცავს ადასტურებს აწარმოებს

ნიმუში: მეცხოველეობა მოსახლეობას უზრუნველყოფს მაღალხარისხოვანი პროდუქციით.

1. მეცნიერული სელექცია დღესაც ცხოველთა და ფრინველთა ახალ ჯიშებს.
2. მეცხოველეობა მრავალ დარგს.
3. მეფრინველეობა ხორცსა და კვერცხს.
4. მეთევზეობა მეცხოველეობის ერთ-ერთ დარგს
5. უძველესი მატერიალურ-კულტურული ძეგლები მეცხოველეობის მრავალი დარგის არსებობას საქართველოში.

1.5. მოცემულ წინადადებებში შეცვალეთ ხაზგასმული სიტყვები სინონიმებით ან ანტონიმებით:

მსუბუქი მნიშვნელოვანი მომრავლება მსხვილფეხა მოწმობს

ნიმუში: მეძროხეობა სასოფლო-სამეურნეო მეცხოველეობის წამყვანი (მნიშვნელოვანი) დარგია.

1. მატერიალურ-კულტურული ძეგლები ადასტურებს მეცხოველეობის მრავალი დარგის არსებობას საქართველოში.
.....
.....
2. მეცხოველეობის ძირითადი დარგებია: მეძროხეობა, მეცხვარეობა, მეცხენეობა და სხვ.
.....
3. მსუბუქი მრეწველობის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია სასოფლო-სამეურნეო ცხოველებისა და ფრინველების მოშენება.
.....
.....

4. საქართველოში წარმატებით მიმდინარეობს **წვრილფეხა** საქონლის მოშენება.

5. **მძიმე** მრეწველობის განვითარება აუცილებელია ქვეყნის ეკონომიკის ზრდისთვის.

1.6. ზეპირად განსაზღვრეთ, რა მნიშვნელობითაა გამოყენებული სიტყვა „მიმართულება“:

დარგი/ მიმდინარეობა; გეზი/ გზა/ კურსი; შეხედულება/თვალსაზრისი

ნიმუში: თევზით დატვირთულმა გემმა მიმართულება (გეზი) შეიცვალა.

1. მეცხოველეობა რამდენიმე **მიმართულებად** იყოფა.
2. თვითმფრინავმა ჰაერში წრე მოხაზა და თბილისისაკენ აიღო **მიმართულება**.
3. მეცხოველეობის განვითარებასთან დაკავშირებით გიორგის და დათას ახალი **მიმართულებები** გააჩნიათ.
4. მეთევზეობა მოიცავს ისეთ **მიმართულებებს**, როგორცაა საოკეანო, საზღვაო, სამდინარო და სატბო თევზის მოპოვება.

1.7. მოძებნეთ ტექსტში (1.2.) –ურ (-ულ) სართიანი სიტყვები და შეადგინეთ წინადადებები:

1.8. შეცვალეთ ნართიანი მრავლობითის ფორმები ებიანით:

ნიმუში: ცხოველთა ახალი ჯიშების გამოყვანა სელექციის გზით შეიძლება.

ცხოველების ახალი ჯიშების გამოყვანა სელექციის გზით შეიძლება.

1. ხალხური სელექციის გზით შეიქმნა ფრინველთა ადგილობრივი ჯიშები.
2. მეცხოველეობის ძირითადი მიზანია სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა და ფრინველთა მოშენება.
3. ფერმერთა საქმიანობას ხელი უნდა შეუწყონ ყველა რაიონში.
4. ამ ახალგაზრდას უყვარს სიძნელეთა დაძლევა.
5. კონფერენციაზე მოსხენებათა თემატიკა მრავალფეროვანია.
6. ანდროს უნდა უნარ-ჩვევათა ამაღლება.

1.9. ჩასვით კომპოზიტები სწორი ფორმით:

ნიმუში: ტბორში ხდება თევზების მოშენება-გამოზრდა. [მოშენება გამოზრდა]

1. ეს ახალგაზრდა სპეციალისტი გრძნობით გამოირჩევა. [პასუხის-მგებლობა]
2. სამუშაოს დაწყებამდე უნდა გაფორმდეს. [ხელ-შეკრულება]
3. ჩვენს ქვეყანაში ძალიან ბევრი ძეგლია. [მატერიალურკულტურული]
4. დარგების განვითარება აუცილებელია ქვეყნის განვითარებისთვის. [სასოფლოსამეურნეო]
5. ახალი საწარმო პროდუქციას აწარმოებს. [მრავალ ფეროვან]
6. როგორი დაუნიშნეს მენეჯერს? [ხელ-ფასი]

1.10. შეავსეთ ცხრილი:

წარსული	მომავალი	მომავალი + უნდა	თურმეობითი
რა ქნა?	რას იზამს?	რა უნდა ქნას?	რა უქნია?
დაადასტურა	დაადასტურებს	დაადასტუროს	დაუდასტურებია
	შექმნის		
		მოაშენოს	
			უწარმოებია
უზრუნველყო			
	განავითარებს		
დაამთავრა			
			აუმაღლებია
		იმუშაოს	

1.11. გადაიყვანეთ მომავალსა და წარსულში ახლანდელი დროის ფორმით მოცემული ზმნები:

ახლანდელი	მომავალი	წარსული	
		რას შვრებოდა?	რა ქნა?
რას შვრება?	რას იზამს?		
აფორმებს			
ამტკიცებს			
ასაქმებს			
ზრდის			
ნიშნავს			
მუშაობს			

1.12. დალაგეთ სიტყვები და გამართეთ წინადადებები:

ნიმუში: მეცხოველეობის სასოფლო-სამეურნეო მთავარი არის მოშენება მიზანი ცხოველების.

მეცხოველეობის მთავარი მიზანი არის სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების მოშენება.

1. მეცხოველეობა ერთ-ერთი მეურნეობის დარგი მნიშვნელოვანი სოფლის იყო საქართველოში.
.....
2. წარმოება მეცხოველეობის ქვეყნისთვის პროდუქტების მნიშვნელოვანია.
.....
3. რეგიონში მეძროხეობა მრავალ სოფლის მოსახლეობის ძირითად წყაროს შემოსავლების წარმოადგენს.
.....
.....
4. დისციპლინირებული გვჭირდება და მქონე პასუხისმგებლობის გრძობის თანამშრომელი.
.....
5. ხელფასსაც გაგიფორმებთ, დაგასაქმებთ და ხელშეკრულებას დაგინიშნავთ.
.....

ნაწილი II
მეფრინველეობა

2.1. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

2.2. ტექსტის (2.2) მიხედვით შეადგინეთ 6 კითხვა და დაწერეთ:

1.
2.
3.
4.

5.....

6.....

2.3. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით სიტყვები:

ამოცანა კომბინირებული თანაბროდუქტი დეკორატიული საკვერცხე სასუქი-გუანო შეგუება

ნიმუში: მეფრინველეობის ...ამოცანა... არის სასოფლო-სამეურნეო ფრინველის მოშენება.

1. ეზოს ალამაზებდნენ შინაური ფრინველები.
2. მოსახლეობაში გავრცელებულია ჯიშის ქათმები.
3. სახორცე ჯიშის ქათმები გვყავს, იქით კი - ჯიშისა.
4. მცენარეების სწრაფი ზრდისთვის ეფექტურად გამოიყენება
5. ფრთა-ბუმბული არის მეფრინველეობის
6. ახალ ჯიშს გააჩნია სწრაფი ზრდის, სწრაფი გამრავლებისა და გარემოსთან
..... კარგი უნარი.

2.4. ჩასვით ხაზგასმული სიტყვების ნაცვლად შესაბამისი სინონიმები ან ანტონიმები:

გარეული კომბინირებული შეთვისება საძირკვლის სწრაფი ველური

*ნიმუში: მეფრინველეობის ამოცანაა სასოფლო-სამეურნეო ფრინველის მოშენება.
მეფრინველეობის მიზანია სასოფლო-სამეურნეო ფრინველის მოშენება.*

1. ბევრი ძალიან ლამაზი შინაური ფრინველი მინახავს.
.....
2. საჭიროა ცხოველების შეგუება ადგილობრივ გარემო პირობებთან.
.....
3. ადგილობრივ ჯიშებსაც შეერეულ საკვებს აძლევენ.
.....
4. შენობის სიმაყრე საფუძვლის ჩაყრიდან იწყება.
.....
5. ფრინველის ჩქარი ზრდისთვის მათთვის განკუთვნილი საკვებია საჭირო.
.....
6. საცდელ მეურნეობაში მცენარეთა კულტურული ჯიშებიც აქვთ.
.....

2.5. შეცვალეთ ებიანი მრავლობითის ფორმა ნართანიანით:

ნიმუში: მონადირეების (მონადირეთა)კავშირის წევრები მკაცრად იცავენ ნადირობის წესებს.

1. ფრინველების კულტურული ჯიშებია საკვერცხე, სახორცე, კომბინირებული, დეკორატიული და სხვა.
.....

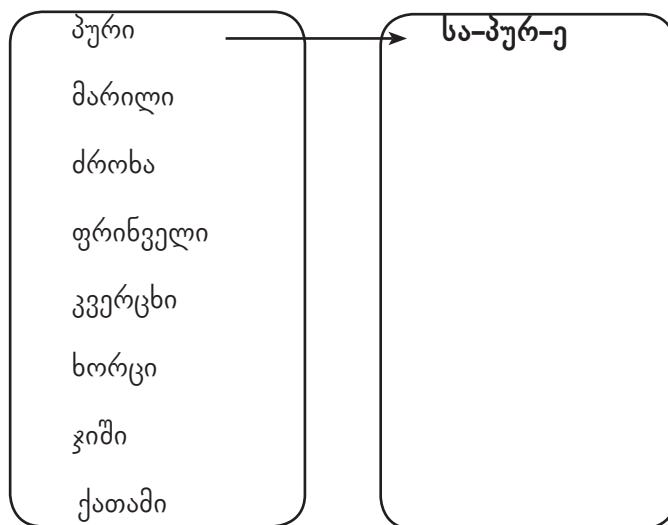
2. ჩვენს უნივერსიტეტში სტუდენტების სამეცნიერო კონფერენცია მაისში ტარდება.
.....
3. უნდა შემოიღონ კანონი ცხოველების მოვლა-პატრონობის შესახებ.
.....
4. კომბინირებული ეწოდება სხვადასხვა სახის საკვებების ნარევი.
.....
5. ქართული ქათმების რომელი სახეობები იცით?
.....

2.6. ჩასვით ზედსართავი სახელების ხარისხის ფორმები, სადაც შესაძლებელია:

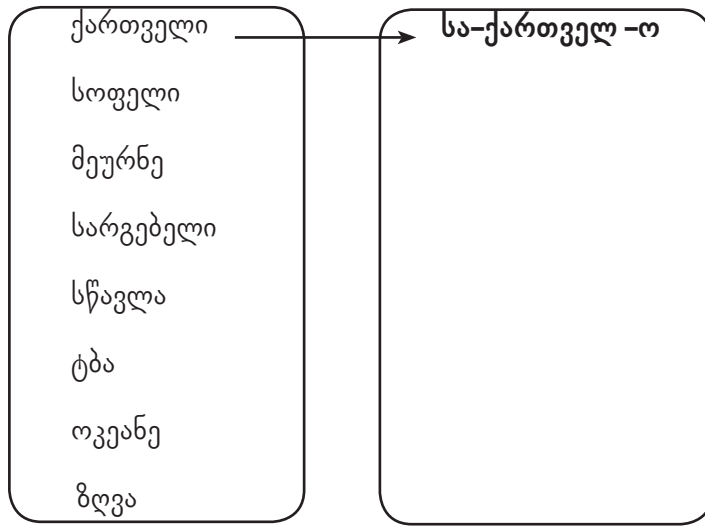
დადებითი	ოდნობითი	უფროლობითი
ნიმუში: შავი	მომავო	უშავესი
თეთრი		
ტკბილი		
დიდი		
გემრიელი		
წითელი		
ძვირფასი		
ნაცრისფერი		
ჭრელი		

2.7. ნიმუშის მიხედვით სა-ე და სა--ო სართებით აწარმოეთ სიტყვები:

ა.

ბ.

2.8. იმსჯელეთ:

- ა) რატომ ვერ ააშენეს სოფელი მელიამ, მამალმა და ძაღლმა?
- ბ) ვის გაგონებთ ამ იგავ-არაკის გმირები?

2.9. წინადადებებში ჩასვით საწყისების შესაბამისი ზმნები:

ნიმუში: მამალი და ძაღლი*დაძმობილდნენ*... [დაძმობილება]

1. სოფლის მეურნეობა დღეს ახალ ტექნოლოგიებს [გამოყენება].
2. ჩამოყვანილი ჯიში მომავალ 2-3 თვეში ჩვენს ბუნებრივ პირობებს. [შეგუება]
3. მეზობელ ფერმაში სიცივესთან შეგუებულ ფრინველებს [გამრავლება]
4. ქათამი პირველად 3000 წლის წინ [მოაშინაურება].
5. სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ ტრენინგებზე ფერმერთა დასწრება. [უზრუნველყოფა]
6. შინაური ქათამი ინდოეთიდან ჯერ სპარსეთსა და ეგვიპტეში, ხოლო შემდეგ – მთელ მსოფლიოში. [გავრცელება]

ნაწილი III
მეთევზეობა

3.1. უპასუხეთ კითხვებს:

1. საიდან ვიცით, რომ მეთევზეობას საქართველოში უძველესი ისტორია აქვს?
.....
2. რა იწვევს წყალსატევების გაჭუჭყიანებას?
.....
3. რომელია ბუნებრივი წყალსატევები?
.....

4. რომელია ხელოვნური წყალსატევები?

5. რა განსხვავებაა ბუნებრივსა და ხელოვნურ წყალსატევებს შორის?

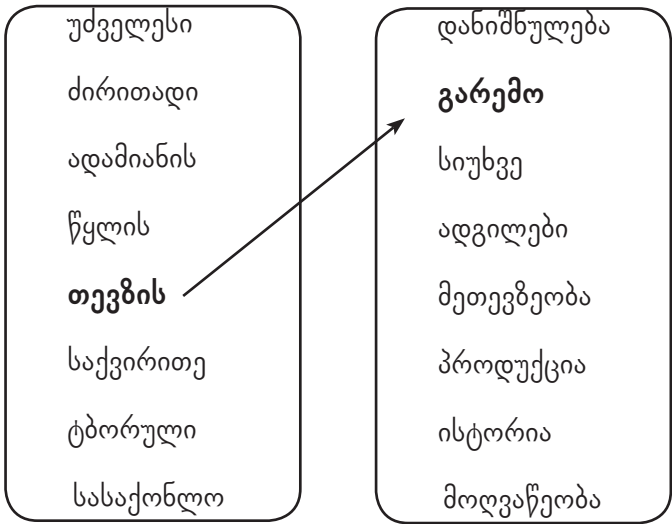
6. ჩამოთვლილთაგან რომელია ყველაზე დიდი ბუნებრივი წყალსატევი?

3.2. შეადგინეთ წინადადებები შემდეგი სიტყვების გამოყენებით:

მზარდი სარეწაო რეწვა ტბორი აღწარმოება თევზსაშენი

1.
2.
3.
4.
5.
6.

3.3. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

3.4. საზგასმული სიტყვები შეცვალეთ შესაბამისი სინონიმებით:

1. ბერძენი ისტორიკოსი სტრაბონი აღნიშნავდა, რომ მეთევზეობა ქართველებისათვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგი იყო.

2. საქართველოს მდინარეებსა და ტბებში თევზის სიუხვეს მიუთითებდა ვახუშტი ბატონიშვილი.

3. მეთევზეობის ძირითადი დანიშნულებაა თევზის მოშენება წყალსატევებში.

4. თევზები სწრაფად ეგუებიან გარემო პირობებს.

5. მეთევზეები წმენდენ მდინარეში საქვირითე ადგილებს.

6. მშენებლები აგებენ თევზსაშენ ქარხნებს.

7. წყალსატევი საკმაოდ გაჭუჭყიანებული იყო და მის გასუფთავებას დიდი დრო სჭირდებოდა.

3.5. დააწყვილეთ ანტონიმებად ქვემოთ ჩამოთვლილი სიტყვები:

უძველესი სიუხვე იზრდება აგებენ უახლესი გაუმჯობესება ამრავლებენ სინაკლებე
გაჭუჭყიანება პატარავდება ბუნებრივი წმენდენ მყარი არღვევენ გაუარესება
გასუფთავება აბინძურებენ ამცირებენ ხელოვნური არამყარი

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

3.6. ხაზგასმული ფრაზები ჩაანაცვლეთ იმავე მნიშვნელობის სიტყვებით:

ტბორი ქვირითი თევზსაშენი უძველესი აღწარმოება სიუხვე

- საქართველოში მეთევზეობას ძალიან ძველი ისტორია აქვს.
- ტბებში თევზის დიდ რაოდენობას მიუთითებდა ვახუშტი ბატონიშვილი.
- ცნობილია, რომ თევზის კვერცხი სასარგებლოა ადამიანის ჯანმრთელობისთვის.
- ჩვენს რაიონში ორ მეწარმეს აქვს გაშენებული ხელოვნური პატარა ტბა.
- კომისიამ დაასკვნა, რომ აქ შეიძლება გაკეთდეს თევზის მოსაშენებელი ადგილი.
- წყლების გაჭუჭყიანების გამო ხშირად ქვეითდება თევზის მარაგის განუწყვეტელი განახლება.

3.7. გადაიყვანეთ ზმნები წარსულ დროში და ისე გადაწერეთ ნაწყვეტი ტექსტიდან:

ბუნებრივ წყალსატევებში თევზებს ხელოვნურად ამრავლებენ, ტარდება **სარეწაო** სახეობების გარემო პირობებთან შეგუება, თევზსაშენი წყალსატევების გაუმჯობესება, აკეთებენ თევზსაშენებსა და თევზსასვლელებს, უზრუნველყოფენ წყლის დონის **მყარ** რეჟიმს, **წმენდენ** მდინარის საქვირითე ადგილებს, აგებენ თევზსაშენ ქარხნებს და სხვა.

.....

.....

.....

.....

.....

3.8. ჩასვით წინადადებებში ფრაზები:

წყლის გარემო ხარისხის გაუმჯობესება ბუნებრივი წყალსატევი
 ტბორული მეთევზეობა ხელოვნური გამრავლება მზარდი მასშტაბები

ნიმუში: იზრდება ადამიანის ზემოქმედება წყლის გარემოზე....

1. ადამიანის სამეურნეო მოღვაწეობის უარყოფითად მოქმედებს ბუნებაზე.
2. თევზის ხდება როგორც ხელოვნურ, ასევე ბუნებრივ წყალსაცავებში.
3. მეთევზეობის ერთ-ერთი მიზანია თევზის პროდუქტების
4. არის ზღვები, მდინარეები, ტბები.
5. დანიშნულებაა თევზის გამრავლება და მოშენება სპეციალურ ტბორებში.

3.9. გადაიყვანეთ ზმნები მესამე პირში და ისე გადაწერეთ ტექსტი:

ვიცი, რომ გაქვს თევზსაშენი და ამრავლებ ადგილობრივი ჯიშის თევზებს. ტბორის გაკეთებას მეც ვაპირებ გაშლილ მინდორზე, ტყის მასივთან. მაქვს 3 ჰექტარი მიწა. მინდა მოვაშენო კალმახი. მჭირდება სპეციალისტის კონსულტაცია. ყველაფერი უნდა გავიგო ტბორის მოწყობის შესახებ. მიყვარს ტურიზმიც და ამ მიზნითაც მოვაწყობ ტერიტორიას.

.....

.....

.....

.....

.....

3.10. დაალაგეთ სიტყვები და გამართეთ წინადადებები:

ნიმუში: სათევზაოდ ერთად ჩემს ახლა დავდივარ შვილთან.

ახლა ჩემს შვილთან ერთად დავდივარ სათევზაოდ.

1. გვაქვს პირას ქართლში მდინარის ნაკვეთი.

2. დღე ძნელია მთელი ანკესით ერთ ხელში დგომა ადგილას.

3. უფრო გაშლილ ზამთარ-ზაფხულ მეტი ადგილას ტემპერატურაა.

4. მოშენდეს თევზი რა შეიძლება აქ?

5. ღონის უბრუნველყოფენ მყარ წყლის რეჟიმს.

3.11. შეავსეთ ცხრილი:

საწყისი	დღეს	ხვალ	გუშინ
მითითება	ვუთითებ	მივუთითებ	ვუთითებდი
მსჯელობა			
აგება			
გაჭუჭყიანება			
დარღვევა			
გასუფთავება			
შეგუება			

3.12. ჩასვით სათანადო ზმნა ან საწყისი მოცემულ წინადადებებში:

ნიმუში: ზრდა – იზრდება

ა) სწორად მოვლის პირობებში აღინიშნება პროდუქციის ხარისხის **ზრდა**.

ბ) სწორად მოვლის პირობებში **იზრდება** პროდუქციის ხარისხი.

1. მოშენება – მოაშენა

ა) ჩვენმა კომპანიამ თევზის რამდენიმე ჯიში.

ბ) ჩვენმა კომპანიამ გადაწყვიტა თევზის რამდენიმე ჯიშის

2. გაუმჯობესება – გააუმჯობესა

ა) ახალმა ტექნოლოგიებმა წყალსატევების ეკოლოგია.

ბ) საჭიროა ახალი ტექნოლოგიებით წყალსატევების ეკოლოგიის

3. გამრავლება – გაამრავლა

ა) გურჯაანის თევზსაშენმა მეურნეობამ დაიწყო კობრის

ბ) გურჯაანის თევზსაშენმა მეურნეობამ კობრი

ტაპი II მესაქონლეობა

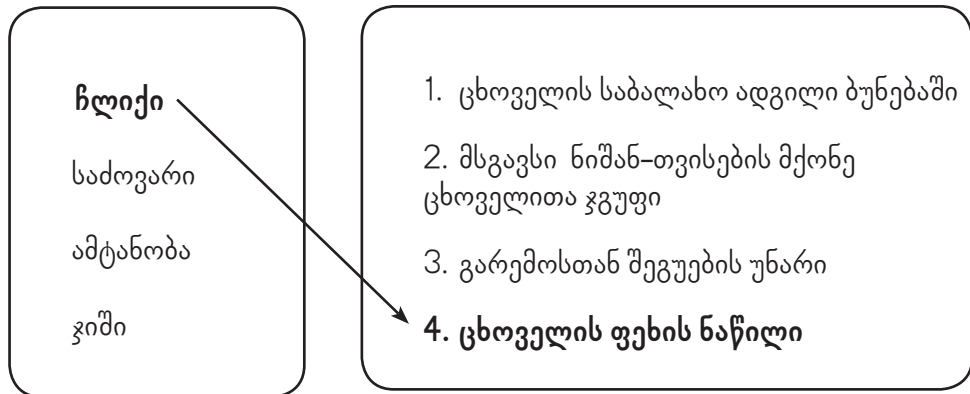
ნაწილი I

ძროხეულის ჯიშები

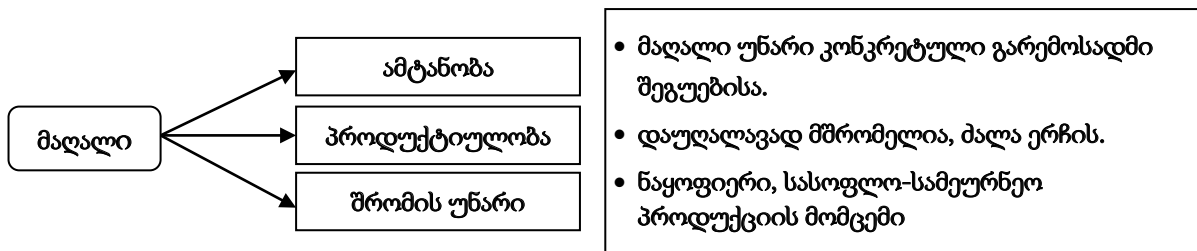
1.1. ტექსტიდან (1.2) მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

N	სიტყვა, ფრაზა	მისი მნიშვნელობა
	ძროხეული	სარძეო, სახორცე, კომბინირებული მიმართულების ჯიშებია.
1	ქართული ჯიშები	
2		მაღალი შრომისუნარიანობით ხასიათდებიან.
3	კავკასიურ წაბლას	
4		გარემო პირობებს კარგად ეგუებიან.
5	სახორცე ჯიშები	

1.2. დააკავშირეთ აბრბრვივად :

1.3. შეურჩიეთ ფრაზები და შესაბამისი მნიშვნელობები:

1.4. მონახეთ წინადადებებში შეცდომით დაწერილი კომპოზიტები და გაასწორეთ:

ნიმუში: გიორგი მონღომებული, წარმატებული და მიზან დასახული სტუდენტია. (მიზანდასახული)

1. საქართველოში ფერის მიხედვით გავრცელებულია ჩალის-ფერი, წითელი, შავჭრელი და წითელ ჭრელი სახეობის ძროხეული.
.....
.....
2. ქართული ჯიშის საქონელი კარგად ეგუება არა-სასურველ გარემოს.
.....
3. წითელი მეგრული ჯიშის საქონლის ერთერთი მახასიათებელი თვისებაა რძის მაღალ ცხიმინობა.
.....
4. კავკასიური წაბლა ჯიში მალე ეჩვევა მაღალ-მთიან ადგილებს.
.....
5. კონსტიტუცია ნიშნავს ცხოველის ვიზუალურ მხარეს, ანუ აღნაგობააგებულებას.
.....
6. დამდგარ-წყლიანი ადგილები საკმაოდ გვხვდება დაბლობში.
.....

1.5. ცხრილში მოცემულ სიტყვებს მიუსადაგეთ სათანადო სართები (-იან, -იერ, -ოსან, -ოვან) და ჩაწერეთ უჯრებში.

[ნიმუში: ცხიმი _ ცხიმ-იან-ი; ცხიმ-ოვან-ი]

N	რა?	როგორი?
	არსებითი სახელი	ბედსართავი სახელი
1	მთა	
2	რქა	
3	რძე	
4	ჩლიქი	
5	ჯიში	
6	ფრთა	
7	ნიჭი	

1.6. დიალოგის (1.9) მიხედვით მოიფიქრეთ ამბავი. გამოიყენეთ რაოდენობითი და რიგობითი რიცხვითი სახელები:

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1.7. ააგეთ წინადადებები შემდეგი სიტყვების გამოყენებით:

კომპანია მგზავრობა ფერმა გლოლა მესაქონლეობა

.....
.....
.....
.....
.....
.....

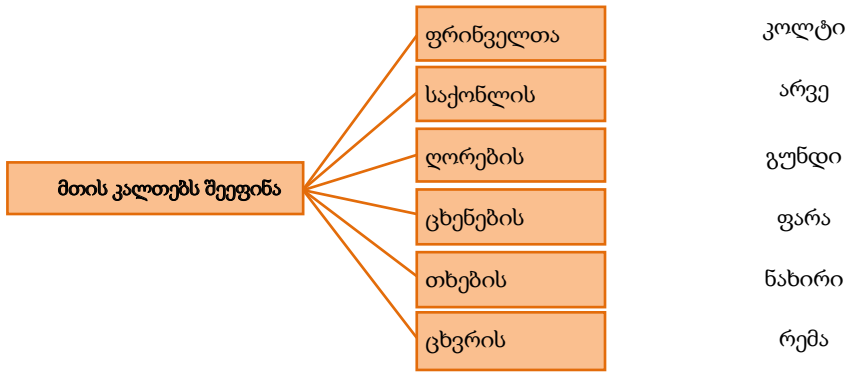
1.8. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით მოცემული წყვილები სწორი ფორმით. საჭიროების შემთხვევაში დაურთეთ თანდებულები:

სამუშაო შეხვედრა მივლინებით გამგზავრება შევიცარიული ჯიში
ახლო მომავალი რამდენიმე ფერმა კომპანია „დოლამისი“

ნიმუში: გამოირჩევიან ...მალალი ამტანობით... და საკვების მოპოვების კარგი უნარით. [მალალი ამტანობა.

1. უნდა მოგახსენოთ, რომ ხვალ ვერ მოვდივარ.
2. სამი დღით რაჭაში, სოფლის მეურნეობის საკითხებთან დაკავშირებით.
3. ფერმაში კომპანიას 100 ძროხა ჰყავს.
4. კომპანია მეღორეობისა და მეფრინველეობის ფერმების გახსნასაც აპირებს.
5. ამბროლაურის რაიონში არის გახსნილი, ერთი ონის რაიონში.
6. მეცხოველეობის კიდევ ერთი ფერმა გახსნა.

1.9. ისრებით დააკავშირეთ შესაბამისი სახელები:

ნაწილი II

ძროხის ექსტერიერი და ანატომია

2.1. წინადადებაში ჩასვით საჭირო სიტყვა:

ჩონჩხი წყვილჩლიქოსნები ძროხა საყრდენ-მამოძრავებელი ჩლიქები კბილები

ნიმუში: ...ძროხა... მასიური, დიდი ზომის ცხოველია.

1. ადაპტირებულია მხოლოდ მცენარეულ საკვებზე.
2. ამ ცხოველს სამაგალითო ორგანოთა სისტემა აქვს.
3. ძროხის იყოფა ღერძულ და პერიფერიულ ნაწილებად.
4. ძროხის ორ-ორი წინა და უკანა კიდურები ბოლოვდება
5. ძროხები ჯგუფს მიეკუთვნებიან.

2.2. სწორი ფორმა აღნიშნეთ სიმბოლოთი V:

#		სწორი	არასწორი
	ძროხის წონა შეიძლება იყოს 700–1300 კგ.	V	
1	მოზრდილ ძროხას აქვს 32 კბილი.		
2	საქონლის კბილების სტრუქტურის თავისებურება ის არის, რომ ისინი არ არის ადაპტირებული მცენარეულ საკვებზე.		
3	ღერძული ნაწილი მოიცავს თავის ქალას, ნეკნების ბადესა და ხერხემალს.		

4	საქონლის პერიფერიული ნაწილი არ შეიცავს კიდურებს.		
5	ძროხას აქვს წინა და არა აქვს უკანა კიდურები.		
6	ექსტერიერისთვის მნიშვნელობა არა აქვს ძვლეულის აგებულებას, თავისა და რქების მოყვანილობას.		
7	მეგრული ჯიშის ძროხის ექსტერიერით უფრო სარძეოს ჰგავს.		
8	საქონლის ხერხემლის მალეები ძალიან მობილური და ძლიერია.		
9	მეგრული ჯიშის ძროხის რქები და ჩლიქები ნაცრისფერია.		

2.3. დააკავშირეთ აზრობრივად:

ღერძული
პერიფერიული
მალა
მოცულობა
ცური
პროპორციული
ინტესივობა
საყრდენი
ქედი
კიდურები

- საქონლის (ხარის, კამეჩის) კისერი
- მეწველი საქონლის სარძევე ჯირკვლები, ჯიქანი
- ერთმანეთთან სწორად შეფარდებული ნაწილების მქონე
- რასაც ეყრდნობა რამე ან ვინმე, საბჯენი
- სიძლიერე
- სივრცის ნაწილის სიდიდე
- სხეულის ნაწილები – ხელები, ფეხები
- ხერხემლის შემადგენელი ცალკე ნაწილი
- რისამე განაპირა, დაშორებული ნაწილი
- ღერძის მიმართულების მქონე

2.4. წინადადებებში გამოყენებული სინონიმები და ანტონიმები შეცვალეთ შესაბამისი ან საპირისპირო მნიშვნელობის სიტყვებით:

ნიმუში: ძროხის სიმაღლე ქედიდან 120-150 სმ.

ძროხის სიმაღლე კისრიდან 120-150 სმ.

1. მოზრდილ ძროხებს **მჭრელი** კბილები აქვთ.

2. ძროხები **ურქო** ცხოველებია.

3. სიდიდით და მასით ძროხა **მასიური** ცხოველია.

4. მეგრული ჯიშის ძროხა **პროპორციული** აგებულებისაა.

.....
5. ძროხის ექსტერიერის აღწერისას ყურადღებას აქცევენ **ჯიქნის** აღწერილობას.
.....

6. ხარისა **ქელსა** ვკიდევართ თორმეტ-ცამეტი სულიო.
.....

2.5. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით ინტერნაციონალური სიტყვები სწორი ფორმით:

მასიური, ექსტერიერი, ადაპტირებული, მობილური, პერიფერიული, ინტენსივობა

ნიმუში: დიდი ზომის საგანი არის მასიური.

1. ის, ვინც ან რაც შეეგუა რაიმე მდგომარეობას ან გარემო პირობებს არის
2. ძროხის მალეები ძალიან და ძლიერია.
3. საქონლის აღწერისას ყურადღებას აქცევენ მისი ძვლების აგებულებას.
4. დამახასიათებელია სხვადასხვა წითელი შეფერილობა.
5. მთავარიდან, ცენტრიდან დაშორებული ადგილის, ნაწილის, გვერდითის აღსანიშნავად ხმარობენ სიტყვას

2.6. მონახეთ ტექსტში (2.1.) სა-ო, -ებრ, -ურ(ულ), -ობა, -იერ სართიანი სიტყვები და შეადგინეთ წინადადებები:

ნიმუში: ირაკლიმ სა-მაგალით-ო ფერმა შექმნა.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.7. მოცემული ომონიმების გამოყენებით შეადგინეთ განსხვავებული მნიშვნელობის მქონე წინადადებები:

ნიმუში: ქელი - ა) მთის ქელიდან გავცქეროდი თვალუწვდენელ ველებს. ბ) ხარს ქელზე მიძიე უღელი დაადგეს.

1. მობილური

- ა)
- ბ)

2. ქსოვილი

- ა)
- ბ)

3. მილი

ა)

ბ)

4. ბადურა

ა)

ბ)

2.8. მოცემულ წინადადებებში ზმნები გადაიყვანეთ წარსულ დროში (რას შვრებოდა? რა ქნა?):

ა) რას შვრებოდა?

ნიმუში : გელა მეცხოველეობის ფერმის რეკონსტრუქციას გეგმავს.

გელა მეცხოველეობის ფერმის რეკონსტრუქციას გეგმავდა.

1. წაბლა მინდორში ბალახს ძოვს.

.....

2. მეორე საღამოს ხარი საძოვრიდან ბრუნდება.

.....

3. სიცხეში საქონელი ვერ ბალახობს.

.....

4. ეზოში წაბლისფერი ხარი დადის.

.....

5. ბაბუა პირუტყვს ჩურჩულით ეფერება.

.....

6. ხარს ფრთხილად უახლოვდება.

.....

ბ) რა ქნა?

ნიმუში: ბაბუა სახლიდან გამოდის.

ბაბუა სახლიდან გამოვიდა

1. ბაბუას ხართან ქვამარილი მიაქვს.

.....

2. წაბლა ტყეს აფარებს თავს.

.....

3. ეს არის ჩემი მარჩენალი, ორი ხარის საქმეს აკეთებს.

.....

4. ხარი საძოვრიდან არ ბრუნდება.

.....

5. მოხუცი შინ შედის და ორლულიან თოფს მხარზე იკიდებს.

.....

2.9. ჩასვით ცხრილში ზმნები შესაბამისი ფორმით:

N	საწყისი	რას ვშვრები? მე	რას შვრები? შენ	რას შვრება? ის	რას ვშვრებით? ჩვენ	რას შვრებით? თქვენ	რას შვრებიან? ისინი
1	მიახლოება	ვუახლოვდები	უახლოვდები	უახლოვდება	ვუახლოვდებით	უახლოვდებით	უახლოვდებიან
2	ძებნა						
3	წარმოდგენა						
4	გაღება						
5	ფერება						
6	დასვენება						
7	კვლევა						

2.10. დაწერეთ:

ა) რა ჰქვია ჩამოთვლილ სიტყვებს:

პირდაღებული, საყრდენ-მამოძრავებელი, წყვილჩლიქოსნები.....

ბ) გაიხსენეთ და დაწერეთ თქვენთვის ნაცნობი კომპოზიტები. შეადგინეთ (5-6) წინადადება:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.11. შესწავლილი თემის მიხედვით მოიფიქრეთ და დაწერეთ პატარა ამბავი:

„ჩემი საყვარელი ცხოველი“

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.1. ტექსტიდან (3.2) მიღებული ინფორმაციის მიხედვით შეავსეთ ცხრილი:

ძროხის სადგომი და მოვლა-შენახვა

მეცხოველეობის	განვითარებას შენახვის სისტემების შემუშავება სჭირდება
საძოვარბე	
	საჭიროა საძოვრული შენახვის პერიოდში.
ტემპერატურული	
	ცხოველის გარეთ გამოსაშვები ადგილი
ფერმისპირა	

3.2. შეავსეთ ცხრილი. მოცემული შესიტყვებებით ააგეთ წინადადებები:

ხელის განძრევა	<i>შრომა, გარჯა, საქმიანობა</i>
ხელი მოუმართა	
ხელი შეუშალა	
ხელი არა აქვს (ვინმესთან, რამესთან)	
ხელის დამშვენება	

ნიმუში: ხელი გაანძრია და ფერმა აამუშავა.

1.
2.
3.
4.
5.

3.3. წინადადებებში ჩასვით შესაბამისი კომპოზიტები:

ფერმისპირა მიკროკლიმატი ქვამარილი ბაგურ-საძოვრული გაზაფხულ-ზაფხული მოვლა-შენახვა სრულფასოვანი მიკროელემენტები სრულყოფილი ყოველდღიური

ნიმუში: მეცხოველეობა —შრომატევადი—საქმიანობაა.

1. საძოვრული შენახვის პერიოდში საჭიროა ცხოველის უზრუნველყოფა
2. შენახვისას ცხოველები წლის ცივ პერიოდს ბაგაში ატარებენ.
3. ბაგური სისტემის გამოყენებისას მთელი წლის მანძილზე იქმნება ხელოვნური

4. საძოვარზე ცხოველები მთელ დღეს ატარებენ.
5. ცხოველების შენახვის სისტემისათვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანია ფერმის პირას საძოვრების მოწყობა.
6. ცხოველთა დროს ხარჯების დიდი ნაწილი საკვებზე მოდის.
7. კვება აუმჯობესებს ხორცის ხარისხს.
8. ამდიდრებენ მწვანე საკვებს ცხოველებისთვის.
9. მაღალი პროდუქტიულობა კვებით მიიღწევა.
- 10..... ცხოველს ეძლევა 5-6 კგ-მდე მწვანე საკვები.

3.4. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით საჭირო თანდებულები: -გან, -ში, -ზე, -დან, -მდე, -თვის.

ნიმუში: ძროხის ტყავისგან ამზადებენ ფეხსაცმელს.

1. ძროხის ჩლიქებისა და რქების..... მზადდება წებო, ხოლო ძვლების..... - მინერალური საკვები.
2. საქართველოს იმ რეგიონებ....., სადაც ზამთარი შედარებით თბილია, საძოვარ..... ბალახი მთელი სეზონი ამოდის.
3. სადგომი გვერდითი ფანჯრები..... მარაგდება სუფთა ჰაერით.
4. ბაგისსიგრძე 300კგ-.....ცოცხალი მასის ფურისა..... უნდა იყოს 1,25-1,35მ, 400-450კგ-..... 1,6-1,7მ.
5. სპეციალური ფარდულები და საკვებურები ეწყობა დამატებით მისაცემი საკვებისა.....

3.5. აღადგინეთ ფრჩხილებში ჩასმული სიტყვები სათანადო ბრუნვისა და რიცხვის ფორმით. საჭიროების შემთხვევაში დაურთეთ თანდებულები:

(დედაჩემი) ჩემი საყვარელი გნოლა ხარი გამიყიდა. მოჯამაგირე უჩიოდა, (უღელი) ეურჩებო. მე კი ძალზე მიყვარდა გნოლა. მეც ვუყვარდი (გნოლა) , (კისერი) ვეკიდებოდი, (ბალახი) ვთავაზობდი. არც სხვა (ხარი) გავცვლიდი, მაგრამ რა მექნა! მოვიდა მყიდველი, ჩასჭიდა ხელი წასაყვანად... და უცებ, (ჭიშკარი) გნოლა (ხარი) შემომხედა ისეთი (თვალეები) , რომ კინაღამ იქვე გავიყინე. დღესაც მახსოვს (გნოლა) სამდურავიანი თვალეები, მის (თვალი) ღრუბელი.

3.6. ააგეთ წინადადებები შემდეგი სიტყვების გამოყენებით:

საკვებური საძოვარი საწყურვებელი ცირკულაცია სეირანი ბაგა

ნიმუში: ჰაერის ცირკულაცია ვენტილატორებით ხორციელდება.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.7. შეადგინეთ წინადადებები ზმნის ფორმების გამოყენებით:

ა) ნიმუში: მიიღწევა ის _ სადგომში საჭირო პირობების შექმნით მიიღწევა მაღალპროდუქტიულობა

N	ზმნის ფორმები	წინადადებები
1.	გამოიყენება ის	
2.	იზრდება ის	
3.	მიმდინარეობს ის	
4.	მოდის ის	
5.	ავიდა ის	

ბ) ნიმუში: დაალაგა მან, ის _ პრომეთემ ხორცის ნაჭრები დაალაგა.

N	ზმნის ფორმები	წინადადებები
1.	ვახდენთ ჩვენ, მას	
2.	ამონტაჟებენ ისინი, მას	
3.	შეიცავს ის, მას	
4.	ჰყავთ მათ, ის	
5.	უწყობს ის, მას	

3.8. ააგეთ წინადადებები ზმნებით:

გადაუცია აურჩევია დაულაგებია მოუგროვებია დაუდვია დაუწყია ასულა

ნიმუში: ერთ მხარეს ძვლები მოუგროვებია.

.....

3.9. გადაიყვანეთ ტექსტი თურმეობითში:

ნიმუში: პრომეთეს საქციელით გაბრაზებულ ზევსს ადამიანებისათვის ცეცხლი წაურთმევია.

...პრომეთეს საქციელით გაბრაზებულმა ზევსმა ადამიანებს ცეცხლი წაართვა. მაგრამ პრომეთე ავიდა ოლიმპოზე, ცეცხლი ლერწმის ღეროში ჩადო, ოლიმპოდან გამოიტაცა, ადამიანებს გადასცა და მისი შენახვა ასწავლა.

ღმერთმა პრომეთე დასაჯა. მისი ბრძანებით იგი კავკასიონის ერთ-ერთ კლდეზე მიაჯაჭვეს.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.10. იმსჯელეთ ხალხურ გამონათქვამზე: ხარი ხართან რომ დააბა, ან ზნეს იცვლის, ან ფერსაო.

თავი III

მეფრინველეობა

ნაწილი I

ქათმის ჯიშები

1.1. ტექსტის (1.2) მიხედვით ჩასვით საჭირო ფრაზები:

1. ფრინველის ბიოლოგიური და სამეურნეო ნიშან-თვისებებიდან გამომდინარე ადამიანი მას აშენებს თავისი
2. შემორჩენილია ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებში.
3. ისინი გარემო და ბუნებრივ გადარჩევას
4. ჩამოყალიბდა ადამიანის
შედევად.
5. ისინი ერთნაირი ექსტერიერით და პროდუქტიულობით.
6. ჯიში უნდა იყოს მრავალფეროვანი, რათა ნათესაური ან სხვა ჯიშებთან
..... გარეშე, შეიძლებოდეს მოშენება.
7. დამახასიათებელი თავისებურებაა
ფრინველთა სტრუქტურის არაერთგვაროვნება.

1.2. შეავსეთ ცხრილი:

	სიტყვა	მისი მნიშვნელობა
1	ექსტენსიური	ფრინველის შენახვის სისტემა
2	არაერთგვაროვნება	
3	მოთხოვნილება	
4	კვერცხდება	
5	თანამშრომლობა	

1.3. ა) მიუწერეთ სინონიმები:

- აშენებს –
- შრომით –
- პრიმიტიული
- ბაზირებულია –

ბ) შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები სათანადო სიტყვებით:

1. ფრინველის ბიოლოგიური და სამეურნეო ნიშან-თვისებებიდან გამომდინარე ადამიანი მას
..... თავისი მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად.
2. რთული და ხანგრძლივი მიღებულია ქათმის შესაბამისი ჯიშები.
3. ქათმის ჯიშები შემორჩენილია ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებში.
4. თანამედროვე მეფრინველეობა ქათმის მხოლოდ 4-5 ჯიშზე.

1.4. შეცვალეთ ხაზგასმული სიტყვები ანტონიმებით:

1. რთული და ხანგრძლივი შრომით მიღებულია ქათმის შესაბამისი ჯიშები.
.....
2. ქათმის განვითარებელი ჯიშები შემორჩენილია ნაკლებად განუვითარებულ ქვეყნებში.
.....
3. ადამიანები მასზე მეტ ზეგავლენას ახდენენ.
.....
4. გარდამავალი ჯიშების ჩამოყალიბებაში მნიშვნელოვანი როლი ბუნებრივმა გადარჩევამ და კვება-
მოვლის პირობების გაუარესებამ შეასრულა.
.....

გარდამავალი ჯიშების დამახასიათებელი თავისებურებებია ფრინველთა სტრუქტურის არაერთგვაროვნება.

5. ფრინველები გამოირჩევიან დაბალი ცხოველმყოფელობით და მაღალი პროდუქტიულობით.
.....

1.5. მოცემული ზმნებით შეადგინეთ წინადადებები. აღნიშნეთ, როგორაა მოქმედება გამოსატული _ დასრულებულად თუ დაუსრულებლად:

იძლევა დებს სურს გაუწიოს შემოჰყავს გაიზარდა
დაიწყო გადავწყვიტე ჩამოვიდნენ გავგზავნე

ნიმუში: ა) მეფრინველე მეცნიერები საინტერესო საქმიანობას ეწევიან (დაუსრულებელი); ბ) შევადგინე პროექტი (დასრულებული)

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

- 8.
- 9.
- 10.

1.6. მოცემული მონაკვეთი გადაიყვანეთ წარსულ დროში:

პრიმიტიული ჯიშები შემორჩენილია ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებში, სადაც ფრინველები ექსტენსიურ პირობებში იმყოფებიან. ისინი გარემო ფაქტორების ზემოქმედებას და ბუნებრივ გადარჩევას ეფუძნებიან. ადამიანები მასზე ნაკლებ ზემოქმედებას ახდენენ. ასეთი ფრინველები გამოირჩევიან გარემო პირობებთან კარგი შემგუებლობით, მაღალი ცხოველმყოფელობით და დაბალი პროდუქტიულობით.

ნიმუში: ადამიანი ფრინველებს აშენებს თავისი მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად.

ადამიანი ფრინველებს აშენებდა თავისი მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.7. გაასწორეთ შეცდომები. შეცვალეთ ციფრები სიტყვებით:

- 1. მეხორცული წარმოებისათვის უკეთესია ბროილერის ჯიშის ქათამის გამრავლება, რადგან ის მალე იზრდება და დაახლოებით 40 დღეში 2 კგ-ს იწონის.
.....
- 2. მეკვერცხული ჯიშის ქათამი კვერცხდებას 120 დღეიდან იწყებს და მაღალი პროდუქტიულობით ხასიათდება – წელიწადში 320 კვერცხს იძლევა.
.....
- 3. თეთრი ფერის კვერცხის დადებს, ხოლო 2-ე – მუქი ფერის კვერცხის.
.....
- 4. ანდროს კამპანიას ევროპაში შემოჰყავს 4 ჯიშის ფრინველი.
.....
- 5. თანამედროვე მეფრინველეობა ბაზირებულია ქათამის მხოლოდ 4-5 ჯიშიზე.
.....
- 6. მსოფლიოში აღრიცხულია ქათამის 100, იხვის და ინდაურის 20 და ბატის 40 ჯიში.
.....
- 7. დახლოებით 3 წელი იქნება, რაც საკუთარი ფერმა მყავს.
.....

1.8. ჩასვით ზმნები საჭირო ფორმით:

ნიმუში: გარემო პირობებს კარგად ..ეგუებიან ისინი.....

1. ბროილერის ჯიშის ქათამი მალე (ზრდა)
2. ანდროს კომპანიაში ევროპელი მეფრინველე
3. რეზომ პროექტი
4. მეფრინველეები (ზრუნვა)..... მეხორცულობის გაზრდასა და კვერცხმდებლობის შენარჩუნებაზე.
5. მეკვერცხული ჯიშის ქათამი კვერცხდებს 120-ე დღიდან (იწყება)
6. კულტურული ჯიშები (ჩამოყალიბება) ადამიანის მიზანშეწონილი საქმიანობის შედეგად.

1.9. ააგეთ წინადადებები შემდეგი სიტყვებითა და ფრაზებით:

პრიმიტიული ჯიშები გარდამავალი ჯიშები კულტურული ჯიშები ბაზირებულია ექსტერიერით პროდუქტიულობით შთამომავლობა

1.10. შემოხაზეთ სწორი პასუხები:

1. ხანგრძლივი შრომით მიღებულია

- ა) პრიმიტიული ჯიშები;
- ბ) გარდამავალი ჯიშები;
- გ) პრიმიტიული, გარდამავალი და კულტურული ჯიშები.

2. ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებში შემორჩენილია

- ა) კულტურული ჯიშები;
- ბ) ყველანაირი ჯიშები;
- გ) პრიმიტიული ჯიშები.

3. გარდამავალი ჯიშების ჩამოყალიბებაში მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა

- ა) ხელოვნურმა გადარჩევამ;
- ბ) კვება-მოვლის პირობების გაუმჯობესებამ;
- გ) ხელოვნურმა გადარჩევამ და კვება-მოვლის პირობების გაუმჯობესებამ.

4. გარდამავალი ჯიშების პროდუქტიულობა, პრიმიტიულ ჯიშებთან შედარებით

- ა) უკეთესია;
- ბ) იგივეა;
- გ) ნაკლებია.

5. ადამიანის მიზანშეწონილი საქმიანობის შედეგად ჩამოყალიბდა

- ა) კულტურული ჯიშის ქათმები;
- ბ) ბუნებრივი ჯიშის ქათმები;
- გ) ადაპტირებადი ჯიშის ქათმები.

6. ჯიში უნდა იყოს მრავალფეროვანი, შეიძლება ნათესაური შეწყვილების ან სხვა ჯიშებთან შეჯვარების გარეშე

- ა) მოშენება;
- ბ) გამრავლების შეჩერება;
- გ) ახალი ჯიშების გამოყვანა.

ნაწილი II
ქათმის ექსტერიერი

2.1. ტექსტის (2.2) მიხედვით შეავსეთ ცხრილი შესაბამისი მნიშვნელობით ინფორმაციით:

N	სიტყვა/შესიტყვება	მნიშვნელობა
1	აბორიგენული	ადგილობრივი მკვიდრი, თავდაპირველი ბინადარი
2	საქართველოში დღემდე შენარჩუნებულია	ხუთივე პოპულაცია
3	მეცნიერულმა შესწავლამ გამოავლინა, რომ	
4	ექსტერიერი	
5	პროდუქტიულობით ყელტიცველა ქათმები	
6	პიგმენტაცია	
7	ქართული ქათმები მიეკუთვნებიან	
8	ახალგამოჩენილ სამამლეს	
9	კეფა	

2.2. ტექსტიდან (2.2) მოიძიეთ და ამოწერეთ თქვენთვის ახალი კომპლზიტები:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3. დააკავშირეთ აზრობრივად:

ა)	ბ)
1 მოკლე	ზურგი
2 გრძელი	ნისკარტი
3 საშუალო ზომის	ფეხები
4 ფოთლისმაგვარი, წითელი ფერის, ყურსუკანა	ბიბილო
5 მბზინავი ბუმბული აქვთ	ფრთებზე, კისერსა და კუდზე
6 შავ და ნაცარა ქათმებს	აქვთ მუქი ფერის ფეხები და ნისკარტი
7 ძირითადად, სწორად მდგომი	ბიბილო მარტივია, საშუალო, სისხლისფერ-წითელი და
8 კომბინირებული მიმართულებისაა	პროდუქტიულობით ყელტიტველა ქათამი
9 150-160 ცალ კვერცხს დებს	მეგრულა ქათამი
10 ქართული ჯიშის ქათმები შემორჩენილია	საოჯახო მეურნეობებში.

2.4. შეავსეთ ცხრილი:

	სელექციის ნიშნები ოთხი ნიშნით ხასიათდება	I-ექსტერიერი და კონსტიტუცია; II-პროდუქტიულობა; III- წარმოშობა; IV- შთამომავლობა.
1.	გამოიყენება სელექციის	
2.		უკეთესი მეხორცულობით ხასიათდებიან.
3.	აბორიგენული ფრინველის გენოფონდის შესანარჩუნებლად	
4.		ფენოტიპურად
5.	ბოლიანი შეფერილობა	

2.5. დაასრულეთ წინადადებები. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით შესაბამისი სიტყვები და ფრაზები სწორი ფორმით:

**ფენოტიპური მემკვიდრეობის კოეფიციენტები შეთანაწყობა
ოჯახური სელექციური მეთოდი დადებითი კორელაცია მთელი ოჯახი**

ნიმუში: ექსტერიერ-კონსტიტუციისა და პროდუქტიულობის ნიშნებით გადარჩევა-შეფასება

—ფენოტიპურია—.

1. ოჯახური სელექცია არის ფონეტიპურ-გენოტიპური შერჩევა-გადარჩევა
2. მასობრივი სელექცია გულისხმობს ფრინველის გადარჩევა-შეფასებას
3. კომბინირებული სელექცია ნიშნავს მასობრივი და ოჯახური მეთოდების
4. ფრინველის სელექციისას გასათვალისწინებელია

5. მეკვიდრობის დაბალი კოეფიციენტის შემთხვევაში გადარჩევა ხდება
6. დადებით შედეგს იძლევა ნიშან-თვისებათა შორის

2.6. გადაიყვანეთ ზმნები ახლანდელ დროში (რას შვრება?)

რა ქნა?	რას შვრება?
აიყვანა	აჰყავს
მიიღო	
ჩაანაცვლა	
შეღება	

2.7. მოცემულ წინადადებებში გახაზეთ ქვეშ ზმნები, გამოყავით თემის ნიშნები:

ნიმუში: ხელს მივყოფ მეგრულა ქათმების მოშენებას.

1. წელიწადში ერთხელ ქათმების ჩანაცვლება ხდება.
2. მეკვერცხული ქათმები მეტ მოგებას მოგვცემს.
3. მეფრინველეობის ფერმაში ახალგაზრდა ვეტექიმი ბევრს შრომობს.
4. ნანო თავის საყვარელ წიწილას ლამაზ კალათაში სვამს.
5. ჩვენ ბავშვებს ბუნების სიყვარულით ვზრდით.

2.8. ა) შეავსეთ ცხრილი

რას ვშვრები?	რას შვრები?	რას შვრება?	რას ვიზამ?	რას იზამ?	რას იზამდი?	რა ქნა?	რა ქნას?
ვზრდი	ზრდი	ზრდის	გავზრდი	გაზრდი	გაზრდიდი	გაზარდა	გაზარდოს
ვაბამ							
	აღნიშნავ						
		აფასებს					
			მივანდობ				
				გაყოფ			
					გააშრობდი		
						დაწერა	
							დაწეროს

ბ) მოცემული ზმნები გამოიყენეთ წინადადებებში:

1.
2.
3.

4.
5.
6.
7.
8.

2.9. შეავსეთ ცხრილი:

N	რა?	რას შვრება?
	საწყისი	ზმნა
1.	ღებვა	ღებავს
2.	წვა	
3.	თხზვა	
4.	ბარვა	
5.	მალვა	
6.	სმა	
7.	დაბმა	
8.	ჩაცმა	

2.10. შეადგინეთ ზეპირად წინადადებები ცალკე მდგომი თანდებულების (შუა, შორის, გამო, მიერ, შესახებ) გამოყენებით:

ნიმუში: ცირამ აცახცახებული წიწილა ხელისგულებს შორის მოიქცია, რომ გაეთბო.

2.11. პირების მიხედვით შეცვალეთ ზმნები:

ნიმუში: შეუღებავს დაუდგამს გაუხმია

	მხოლოდითი		მრავლობითი
მე	განმიმართავს	ჩვენ	განგვიმართავს
შენ	განგიმართავს	თქვენ	განგიმართავთ
მას	განუმართავს	მათ	განუმართავთ

	მხოლოდითი		მრავლობითი
მე	შემიღებავს	ჩვენ	
შენ		თქვენ	
მას		მათ	

ნიმუში:

	მხოლობითი		მრავლობითი
მე	გამიბამს	ჩვენ	გაგვიბამს
შენ	გაგიბამს	თქვენ	გაგიბამთ
მას	გაუბამს	მათ	გაუბამთ

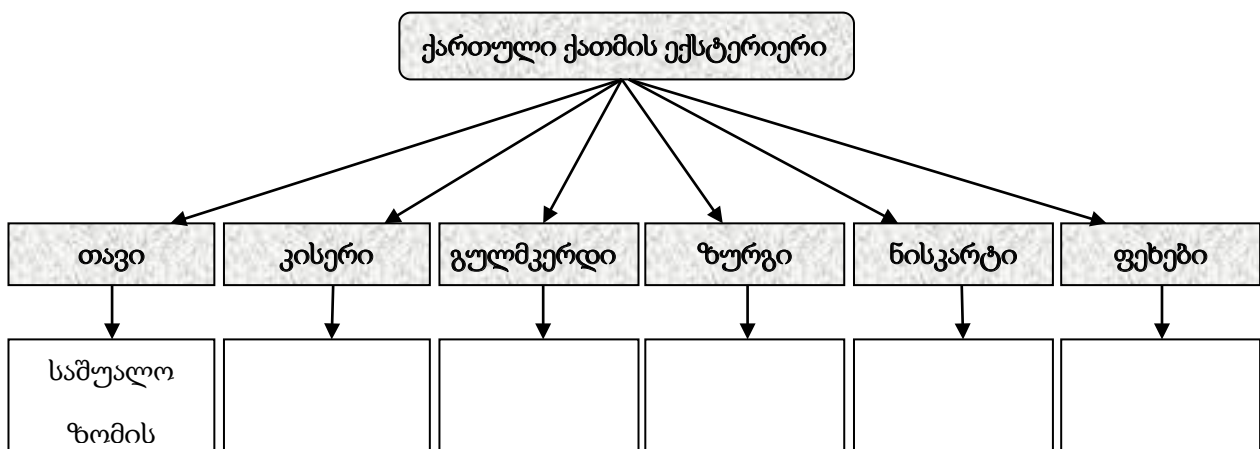
	მხოლობითი		მრავლობითი
მე	დამიდგამს	ჩვენ	
შენ		თქვენ	
მას		მათ	

ნიმუში:

	მხოლობითი		მრავლობითი
მე	გამიყვია	ჩვენ	გაგვიყვია
შენ	გაგიყვია	თქვენ	გაგიყვიათ
მას	გაუყვია	მათ	გაუყვიათ

	მხოლობითი		მრავლობითი
მე	გამიხმია	ჩვენ	
შენ		თქვენ	
მას		მათ	

2.12. შეავსეთ სქემა:

ქათმის სადგომი და მოვლა-შენახვა

3.1. ტექსტის (3.2) მიხედვით შეავსეთ ცხრილი შესაბამისი ინფორმაციით:

	მეხორცულ-მეკვერცხული ჯიშის ფრინველი	ადვილად შემგუებელია
1.	სპეციალური გალიები და გამოსაბრძღელები უნდა მოთავსდეს	
2.	ვეტერინარულ-სანიტარული მდგომარეობის აუმჯობესების მიზნით სადგომის მობეტონება	
3.		უნდა ამყოფონ
4.		აუცილებელი პირობაა
5.	უნდა გვახსოვდეს,	
6.	სიმინდისა და ხორბლის ღერდილთან ერთად წიწილებს	
7.		სრულფასოვანი საკვები, წყალი და სითბო
8.	სოფლის პირობებში წიწილები	
9.		ბალახი და კენჭი.

3.2 . აზრობრივად დაუკავშირეთ ერთმანეთს ფრაზები ა და ბ ჯგუფებიდან:

ნიმუში: ა1. - ბ 3

ა)

1. ხის ბურბუშელას
2. სადგომის მობეტონება
2. იატაკზე 5-დან 10 სმ-მდე სისქეზე
3. პირველ კვერცხს მოგვცემენ
4. საწყის ეტაპზე აუცილებელია

ბ)

1. აფენენ ხის ნახერსს
2. ვეტერინარიით ჰიგიენური ნორმებისა და გარემოს დაცვა-შენარჩუნებას აიოლებს
3. საფარს აფენენ
4. 120 დღეში
5. არ შეუწყდეთ საკვები. წყალი და სითბო

3.3. დაასრულეთ წინადადებები მოცემული სიტყვებით და ფრაზებით:

**დაცვა-შენარჩუნება მეურნეობის პირობები ნახერხი ან ნამჯა
თანდათან ნაკლები ხარისხიანი კვება სახით მიღება**

***ნიმუში:** მებორცულ-მეკვერცხული ჯიშის ფრინველი, მათ შორის ქათამიც, ადვილად ეგუება ფერმერული თუ შინაურული მეურნეობების პირობებს.*

1. ბეტონი აადვილებს ვეტერინარიით გათვალისწინებული ჰიგიენური ნორმებისა და გარემოს
2. უმეტესად იატაკზე 5-დან 10-სმ-მდე სისქეზე აფენენ ხის
3. გარდაუვალია 30გრადუსი ტემპერატურა, ხოლო შემდეგ
4. ქათმის მაღალპროდუქტიულობა დამოკიდებულია მათ
5. სოფლის პირობებში წიწილები მინერალებს ბუნებრივი საკვებიდან ბალახისა და კენჭების

3.4. მოცემული ფრაზების გამოყენებით ააგეთ წინადადებები:

**მათ შორის გაუმჯობესების მიზნით უფრო გამართლებულია
საწყის ეტაპზე აუცილებელი პირობაა უნდა იყოს უნდა ამყოფონ
უნდა გვახსოვდეს არ უნდა შეუწყდეთ**

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

3.5. წინადადებებში ჩასვით კავშირები:

რომ რადგან რომელიც რომლებიც

1. აქ ყველა პირობაა შექმნილი იმისთვის, ფრინველი ჯანსაღ გარემოში გაიზარდოს.
2. ჩვენს კომპანიაში ფუნქციონირებს ვეტერინარულ-დიაგნოსტიკური ლაბორატორია, აღჭურვილია თანამედროვე ევროპული დანადგარებით.
3. წიწილები წყალს უნდა სვამდნენ სპეციალური სარწყულებლებიდან, პლასტამასის ან მინის ჭურჭლისგანაა დამზადებული.
4. სადგომის მობეტონება აუცილებელია, ბეტონი ადვილად დასაცავს ხდის ვეტერინარულ-სანიტარულ ნორმებს.
5. წიწილებს სითბო სჭირდებათ, მათ განსაკუთრებულ პირობებს უქმნიან.

3.6. გამართეთ წინადადებები:

1. მეფრინველეობის კამპანია ფრინველების საკვებ-სასმელს ქართული სიმინდისგან ამზადებს.
2. მიღების პროცესში მოწმდება მარცვალის ხარისხი და მისი ქიმიური შემადგენელი.
3. ლაბორატორიაში ყველა კვირას მიდის მიკრობულ-ბიოლოგიური ანალიზი.
4. საწამლოს ყოველი რგოლი ამოწმებენ.
5. ინკუბატორიდან საინკუბაციო და სასურათო კვერცხი ანლიზი აკეთებენ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.7. მოიფიქრეთ ხუთი წინადადება, რომლებშიც გამოყენებული იქნება -თვის თანდებულისანი სიტყვები:

ნიმუში: ცირამ წიწილებისთვის საკენკი მოიტანა.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.8. შეავსეთ ცხრილი:

საწყისი	რას შვრება?	რა ქნა?	რა მიქნია?	რა გიქნია?	რა უქნია?
შემოწმება	ამოწმებს	შეამოწმა	შემიმოწმებია	შევიმოწმებია	შეუმოწმებია
გაუმჯობესება					
განიავება					
გათბობა					
გამოყენება					
განთავსება					
მიწოდება					
განათება					
დაგეგმვა					

3.9. შემოხაზეთ სწორი პასუხები:

1. ბეტონი არის

- ა) საღებავი;
- ბ) საშენი მასალა;
- გ) სავენტილაციო მასალა;
- დ) კენჭი.

2. ხორბალს იყენებენ

- ა) საკვებად;
- ბ) ამზადებენ სასმელს;
- გ) სათბურ საფენად;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

3. ნატურალურია

- ა) ბუნებრივი;
- ბ) ხელოვნურად მიღებული;
- გ) ქიმიური ნაერთი;
- დ) ვიტამინი.

4. საფარი ჰქვია

- ა) საჩრდილობელს;
- ბ) ინვენტარს;
- გ) მარაოს;
- დ) გადასაფარებელს.

5. ვეტერინარული შემოწმება:

- ა) ცხოველთა და ფრინველთა ჯანმრთელობის შემოწმება;
- ბ) ფერმის დათვალიერება,
- გ) ვეტერინარული ინვენტარი,
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

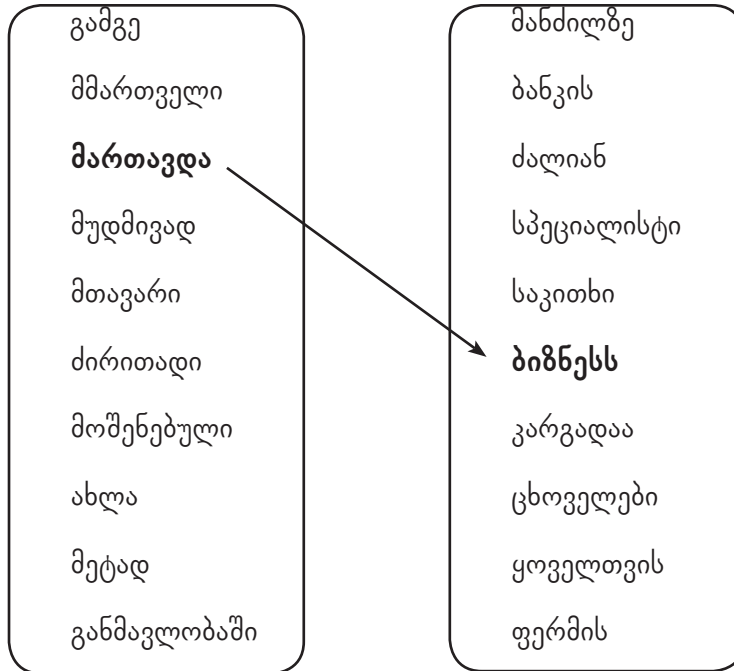
6. სწორია:

- ა) მინახია;
- ბ) ავღნიშნავ;
- გ) ქვია;
- დ) დამიხატავს.

თაპი IV

შემაჯამებელი

1.1. დააკავშირეთ სიტყვები:

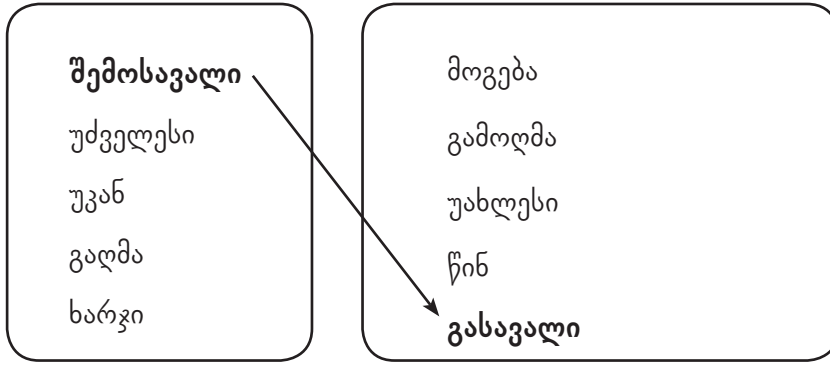
1.2. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით მოცემული ფრაზები:

უმაღლესი პროფესიული დონე საშემოსავლო საშუალება კომბინირებული ჯიში
 დაცული რეჟიმი ტემპერატურულ-სანიტარული რეჟიმი ამჟამად წარმატებულია
 ხელმძღვანელობდა დაწესებულებას დიდი მოთხოვნა

ნიმუში: სოფლის მოსახლეობის საარსებო, მთავარი წყარო ფერმაში დასაქმებაა.

1. წლების განმავლობაში იური აფხაზავა ხელმძღვანელობდა ფერმას და დიდ წარმატებებსაც მიაღწია.
2. ფერმაში აუცილებლად უნდა იქნეს კვების
3. ცხოველთა სადგომებში იცავენ შესაბამის
4. ფერმის ნედლეულის რეალიზაციით მიღებული თანხები ოჯახის ძირითადი
5. მეძროხეობის ფერმაში ჰყავდათ სარძეო და ძროხები.
6. მრავალპროფილური მეცხოველეობის ფერმა.
7. ახალგაზრდა სპეციალისტი დიდი მონდომებით
8. მოსახლეობაში ჯანსაღ პროდუქტებზე

1.3. მოძებნეთ ანტონიმები და გამოიყენეთ ისინი წინადადებებში:

ნიმუში: გიორგის შემოსავალი იმდენი არ ჰქონდა, რამდენიც გასავალი.

1.
2.
3.
4.

1.4. იპოვეთ ტექსტში ზედსართავი სახელები, ხარისხის სხვადასხვა ფორმის გამოყენებით მოიფიქრეთ და დაწერეთ 5 წინადადება:

1.
2.
3.
4.
5.

1.5. მოცემულ წინადადებებში გაასწორეთ შეცდომით დაწერილი თანდებულიანი სიტყვები:

ნიმუში: ცხოველებს მზეში არ უშვებენ. ცხოველებს მზეზე არ უშვებენ.

1. კალმასები ტბორზე ჩასვეს.
.....
2. ცხენი დაცული იყო ყინვისკენ.
.....
3. თევზები ამოჰყავდათ აუზისგან.
.....
4. ბუნების სილამაზით აღტაცებული ირაკლი მდელიში დაჯდა.
.....

1.6. შეადგინეთ წინადადებები რთული სიტყვების გამოყენებით:

სახორცე-საქონე, ყელტიტველა, თანაშემწე, ბაგურ-საძოვრული, პასუხისმგებლობა, ნაკლებმომთხოვნი, შინააშლილობა, ქალიშვილები, ციფწყლიანი.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.7. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით მოცემული კავშირები:

და, თუ, ან (ანუ), რომ, რადგან, რომელიც, რომლებიც.

1. მეცხოველეობის ფერმას რამდენიმე მიმართულება ჰქონდა: მეძროხეობა, მეღორეობა მეფრინველეობა.
2. ბოლოს დაიწყო უკრაინული ჯიშის ძროხების შემოყვანაც, მაღალი მერძეულობით გამოირჩევიან.
3. თანამშრომლები დიდი პასუხისმგებლობით მოეკიდნენ საქმეს, მეძროხეობა, მეღორეობა მეფრინველეობა სოფლის მოსახლეობის შემოსავლის მთავარ წყაროს წარმოადგენდა.
4. ფერმერმა უნდა იცოდეს, ქათმის მაღალი პროდუქტიულობა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული მათ ხარისხიან კვებაზე.
5. ფრინველის საკვებად გამოიყენება სიმინდისა ხორბლის ღერღილი.
6. სარწყულებლებით შეიძლება იყოს პლასტამასის მინის ჭურჭლისგან დამზადებული.
7. ქათმები ადვილად ეგუებიან ფერმერული შინაურული მეურნეობების პირობებს.

1.8. შეავსეთ ცხრილი:

რას შვრება?	რას შვრებოდა?	რას იზამს?	რა ქნა?	რა უქნია?
აცხადებს ის მას	აცხადებდა ის მას	გამოაცხადებს ის მას	გამოაცხადა მან ის	გამოუცხადებია მას ის
	ამზადებდა ის მას			
			გამოიყენა მან ის	
		გაამრავლებს ის მას		
				დაუმწიფებია მას ის
ამარაგებს ის მას				

1.9. გადაიყვანეთ მოცემული ტექსტი მომავალ დროში:

მეცხოველეობის კომპანიის ადმინისტრაცია აცხადებს კონკურსს მეცხოველეობის დარგობრივი განვითარების მთავარი სპეციალისტის ვაკანტური ადგილის დასაკავებლად.

მაცხოვრებლობა

საკვალიფიკაციო მოთხოვნების შესაბამისად ზემოთ მითითებულ ვაკანტურ თანამდებობაზე უპირატესობა მიენიჭება უმაღლესი განათლების მაღალ აკადემიურ ხარისხს; სასურველია ინგლისური ან/და რუსული ენის ცოდნა.

კონკურსი ჩატარდება სამ ეტაპად: განცხადებების განხილვა, ტესტირება, კომისიასთან გასაუბრება.

საკონკურსო განცხადებები მიიღება – 2018 წლის 1 ოქტომბრიდან 25 ოქტომბრის ჩათვლით.

კონკურსში მონაწილეობისათვის კანდიდატმა განცხადება და საბუთები უნდა წარადგინოს მხოლოდ ელექტრონულად.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

შპალადური შამონებაბის ტასტი

1. რომელია სინონიმური წყვილი: (1 ქულა)

- 1) შემოსავალი _ მოგება;
- 2) ხარჯი _ მოგება;
- 3) ბარი _ ბარი;
- 4) ახლა _ გუშინ.

(5 ქულა)

2. მიუწერეთ შესაბამისი სინონიმური სიტყვა:

ურჩი, მჩატე, ნაწარმი, მნიშვნელოვანი, თავდაღმა.

- 1) ჯიუტი _
- 2) მსუბუქი _
- 3) პროდუქტი _
- 4) წამყვანი _
- 5) ყირამალა _

(3 ქულა)

3. ჩასვით ინტერნაციონალური სიტყვები საჭირო ადგილას:

მასიური, კონსტიტუცია, სეირანი

- 1) შენობის წინ მოეწყო პარკი, ხოლო უკან, ებოში ხბოების გასასეირნებელი, ანუ
- 2) ძროხა არის დიდი ზომის ცხოველი.
- 3) კავკასიური ჯიშის ძროხები მაგარი და მკვრივი ძვლის მქონენი არიან.

4. შემოხაზეთ სწორი პასუხი: (5 ქულა)

1) ჩალისფერი, ყელტიტველა, მეგრულა, შავი და ნაცარა

- ა) ძროხის სახეობებია;
- ბ) თევზის ჯიშებია;
- გ) ქათმის აბორიგენული პოპულაციაა.

2) ძროხებს ძვლები

- ა) წარმოდგენლად ძლიერი აქვთ;
- ბ) შედარებით სუსტი აქვთ;
- გ) მსხვრევადი აქვთ.

3) რომელია სწორი განმარტება საერთაშორისო სიტყვისა „უნიკალური“:

- ა) ლამაზი, მშვენიერი;
- ბ) ძლიერი;
- გ) მეტისმეტად იშვიათი.

4) რომელია სწორი:

- ა) ოცდამეხუთე;
- ბ) ოცადა მეხუთე;
- გ) ოცდა მე-ხუთ-ე.

5) რომელია სწორი ფორმა:

- ა) მე-XXX-ე; ბ) XXX -ე; გ) XXX.

6. გაუსვი ქვეშ ხაზი სართებს (აფიქსებს)

(8 ქულა)

- 1) მელორე ;
- 2) საწარმოო;
- 3) ფრთოსანი;
- 4) ცხიმინი;
- 5) მშენებელი.
- 6) მეგრული;
- 7) კახური;
- 8) ჩლიქოსანი.

7. ჩასვით ფრაზები სწორი ფორმით.:

(6 ქულა)

- 1. შპს „მანა“ –ს მენეჯერი საფრანგეთში მიიწვიეს. (სამუშაო შეხვედრა)
- 2. საქართველოში მეცხოველეობის მაღალია. (განვითარების დონე)
- 3. საქართველოში მეთევზეობის დარგის განვითარება ერთ-ერთ
წარმოადგენს. (მთავარი მიზანი)
- 4. დადებითად მოქმედებს ცხოველის
ჯანმრთელობასა და პროდუქტიულობაზე. (საძოვრული სისტემა)
- 5. მეფრინველეობის ფერმაში სტუდენტები
გასავითარებლად პრაქტიკებს გადიან. (პროფესიული უნარები)
- 6. დანიშნულებაა თევზის გამრავლება და
მოშენება სპეციალურად აგებულ სათევზმეურნეო ტბორებში. (ტბორული მეთევზეობა)

8. დაწერეთ შემოკლებით:

(6 ქულა)

- მილიგრამი
- გრამი
- კილოგრამი
- ესე იგი
- ასე შემდეგ
- და სხვა

9. გაასწორეთ შეცდომები:

(3 ქულა)

1) ქათმის წონა შეიძლება იყოს 0.800გ დან 1500 გ მდე.

.....

2) ლაბორატორიული ანალიზის დაყრდნობით ხდება ფერმის პროდუქციის ხარისხის შემოწმება.

.....

3) გიორგიმ გადაწყვიტა სწავლის დასრულება შემდეგ თავის სოფელი ფერმა გახსნას.

.....

10. შეავსეთ ცხრილი :

(10 ქულა)

ახლანდელი	წარსული	მომავალი	მომავალი+უნდა	თურმეობითი	საწყისი	
რას შვრება?	რას შვრებოდა?	რა ქნა?	რას იზამს?	რა უნდა ქნას?	რა უქნია?	რა?
						დანერგვა
						მსჯელობა
						გამართვა
						შექნა
						მონდომება
						ათვისება
						მოგება
						თევზაობა
						მიჩნევა
						შემოწმება

11. შთაბეჭდილების გაზიარება „ჩემი არჩევანი“ (40-50სიტყვა) (არჩეული პროფესიის შესახებ მიღებული ინფორმაციის მიხედვით)

(3 ქულა)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

თავი V მეთევზეობა

ნაწილი I

თევზის ჯიშები და ანატომია

1.1. უბასუხეთ კითხვებს:

1. თევზის რა სახეობებია გავრცელებული საქართველოში?
.....
2. ორაგულისებრთა ოჯახის რომელი ფორმები გვხვდება?
.....
3. ჩამოთვლილთაგან კალმახის რომელი სახეობა არ არსებობს?
.....
4. როგორი შეფერილობისაა შავი ზღვის ორაგული?
.....
5. როგორ არის განლაგებული ლაქები შავი ზღვის ორაგულის სხეულზე?
.....
6. რაზეა დამოკიდებული კალმახის შეფერილობა?
.....
7. კობრის სხვა სახელი რა არის?
.....
8. როგორაა მიღებული გოჭას სახეობა?
.....
9. სადაა გავრცელებული კობრი _ გოჭა?
.....
10. როგორია კობრის _ გოჭას ზომა და წონა?
.....

1.2. შეავსეთ უჯრები ნიმუშის მიხედვით.

მომავო	შავი
მოვერცხლისფრო	
მოვარდისფრო	
მოყვითალო	
მოწითალო	

მონაცრისფრო	
მოთეთრო	
მოოქროსფრო	

1.3. რა შეიძლება იყოს:

მოვერცხლისფრო-თეთრი, მუქი-ნაცრისფერი, მოვარდისფრო, შავი, მოყვითალო-ოქროსფერი, მოწითალო, მუქი, მომწვანო-ოქროსფერი, მოყვითალო.

ნიმუში: ამური შეიძლება იყოს თეთრი და შავი.

1. ორაგულის ზურგი -
2. ორაგულის გვერდები და მუცლის მხარე -
3. ორაგულის ფარფლები -
4. ტბის კალმახის ლაქები -
5. კობრის ქერცლი -
6. კობრის კუდის ფარფლი -
7. გუწუს ზურგი -
8. გუწუს გვერდები -
9. გუწუს მუცელი -

1.4. ორაგული (აღწერეთ აღნაგობა და შეფერილობა):

1.5. გუწუ (აღწერეთ აღნაგობა და შეფერილობა):

1.6. წინადადებებში სწორი ფორმით ჩასვით გამოტოვებული სიტყვები:

კალმახი ორაგულისებრნი ტბა ცვალებადობა სელექცია ქერცლი ფარფლი

1. კალმახის შეფერილობა დიდ განიცდის საარსებო პირობებიდან გამომდინარე.
2. ტბის კალმახი მდინარის განსხვავდება სხეულის დიდი ზომით.
3. მთის მდინარეებთან დაკავშირებულ ტბებში გავრცელებულია კალმახი.
4. გოჭას სხეული დაფარულია მსხვილი მოყვითალო-ოქროსფერი
5. საქართველოში მრავლად ვხვდებით ოჯახის წარმომადგენლებს.
6. კობრი _ გოჭა შედეგად მიღებულ სახეობას წარმოადგენს.

1.7. წაიკითხეთ დიალოგი (1.8) და უპასუხეთ კითხვებს :

1. როდის ქვირითობს გუწუ?
2. რა ზომას აღწევს ეს თევზი?
3. როგორი შეფერილობისაა გუწუს სხეული?
4. რა ართულებს მის დაჭერას?
5. როგორ ემზადებიან მის დასაჭერად?
6. როგორ ადგილებს ეგუება ლოქორია?

1.8. დაალაგეთ სიტყვები წინადადებებში:

1. სახეობები მიღებული საქართველოში სელექციის შედეგად მოშენებულია.
2. მდინარის ტბის კალმახი უნდა წარმოშობას თავის კალმახს უმადლოდეს.
3. მოყვითალო-ოქროსფერი გოჭას სხეული მსხვილი მოყვითალო-ოქროსფერი ველური ფორმის ქერცლით დაფარულია.
4. ვერ სხვა თევზები ჟანგბადით ძლებენ ადგილებში ღარიბ.
5. მოწყობილობაა საანკესო სპეციალური ფიდერი.
6. თევზის სიღრმისეული ფიდერი ჭერისათვის გამოიყენება.

1.9. ჩამოთვალეთ თევზსაჭერი მოწყობილობები:

.....

.....

.....

.....

1.10. იმსჯელეთ საკითხზე _ რა ზარალი მოაქვს ბრაკონიერობას:

ნაწილი II

სატბორე მეთევზეობა

2.1. უპასუხეთ კითხვებს:

1. რას აშენებენ სპეციალურად შექმნილ ტბორებსა და ბუნებრივ წყალსატევებში?
2. სად აშენებს თევზებს ცივწყლიანი თევზმეურნეობა?
3. რომელია სითბოს მოყვარული თევზები?
4. სრულსისტემიან მეურნეობაში რა დანიშნულების ტბორებია გაერთიანებული?
5. თევზპროდუქციის ზრდის მიხედვით როგორია ტბორული მეურნეობა?
6. რითი განსხვავდება ერთმანეთისგან ექსტენსიური და ინტენსიური მეურნეობები?
7. რა ეწოდება მეურნეობას, რომელშიც თევზპროდუქციის გამოსავლიანობის გაზრდა ხდება ტბორის ფართობის გადიდებისა და ბუნებრივი საკვების ხარჯზე?
8. როგორ და რის ბაზაზე იზრდება თევზპროდუქცია ინტენსიურ მეურნეობაში?
9. რა არის პოლიკულტურა?
10. სადაა კარგად განვითარებული სატბორო თევზმეურნეობა?

2.2. ჩაწერეთ სათანადო სვეტებში მოცემული თევზის ჯიშები და სახეობები:

მდინარის კალმახი	ჭრელი ამური	ტარაღანა	ცისარტყელა კალმახი
	ფარგა	კობრი	თეთრი ამური

თბილწყლიანები	ცივწყლიანები

2.3. გადაიყვანეთ ზმნები მხოლოდით რიცხვში, სწორად შეუწყვეთ მათ სხვა წევრები და ისე გადაიწერეთ წინადადებები.

ნიმუში: ჩვენი სტუმრები თავიანთ ქვეყანაში უმთავრესად ლოქოსა და კალმახს ამრავლებენ.
 ჩვენი სტუმარი თავის ქვეყანაში უმთავრესად ლოქოსა და კალმახს ამრავლებს

1. თევზმეწარმეები სადღეე ტბორში ინახავენ მწარმოებელ და მათ შემვსებ ანუ ე.წ. სარემონტო თევზებს.

2. ისინი სანასუქო ტბორში ზრდიან გაზაფხულზე გადაყვანილ ერთწლიან თევზებს და ასუქებენ შემოდგომამდე.

3. ასეთები არიან ცისარტყელა კალმახის ლიფსიტები.

4. ჩვენმა მეზობლებმა ამ ტბორებში მოაშენეს თბილწყლიანი თევზების სახეობები.

5. შეძენის დროს ფერმერებმა უნდა მოითხოვონ, რომ ლიფსიტები 3 დღის ნაშიმშილები მაინც იყვნენ.

6. მათ გაადიდეს ტბორის ფართობი, ე.ი. აპირებენ გაზარდონ თევზპროდუქციის გამოსავლიანობა.

7. თევზების სწრაფი ზრდისთვის მეურნეები ტბორში ამატებენ ხელოვნურ საკვებს.

2.4. შეავსეთ ტაბულა:

ნიმუში: სადღეე ტბორში	ინახავენ მწარმოებლებს და მათ შემვსებ ანუ ე.წ. სარემონტო თევზებს
სატოფო ტბორში	
დასაზამთრებელ ტბორში	
სანასუქო ტბორში	
სალიფსიტე ტბორში	
ექსტენსიურ მეურნეობაში	
ინტენსიურ მეურნეობაში	

2.5. ტექსტში (2.2) მოძებნეთ –იან სართიანი სიტყვები და შეადგინეთ წინადადებები:

ნიმუში: ლოქორიას ტივტივიანი ანკესით იჭერენ; თევზები ხერხემლიანი ცხოველებია.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.6. ზეპირად აბრუნეთ შემდეგი სიტყვები: *სელექცია, პროდუქცია, მინდია, მელიორაცია, მზია, ტყვია, სკუმბრია, დანია, ნორვეგია, თათია, ლოქორია* – და დააკვირდით, როგორ იწერება ისინი ნათესაობით და მოქმედებით ბრუნვებში.

2.7. წაიკითხეთ დიალოგი (2.8), უპასუხეთ კითხვებს:

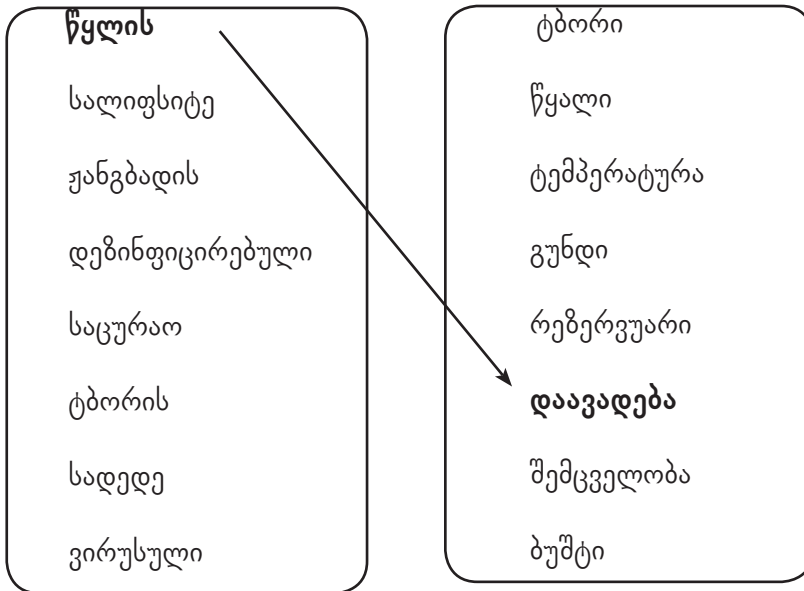
- 1) როგორი უნდა იყვნენ მოსაშენებლად შეძენილი ლიფსიტები?
- 2) რა შეიძლება იყოს ქვირითში, რაც ხელს შეუშლის ლიფსიტების გამრავლებას?
- 3) ტრანსპორტირებამდე რამდენი დღის ნაშიმშილები უნდა იყვნენ ლიფსიტები?
- 4) რატომ უნდა იყვნენ ლიფსიტები ნაშიმშილები?
- 5) რას უნდა მიექცეს ყურადღება ტრანსპორტირებისას?
- 6) რა პროცედურებს უტარებენ თევზს ტრანსპორტირებისთვის განკუთვნილ ჭურჭელში ჩასმამდე?
- 7) გამოჩევიდან რომელ დღეს შეიძლება თევზის ტრანსპორტირება?
- 8) რა ხდება თევზის სხეულში გამოჩევიდან მე-4 დღის შემდეგ?
- 9) რა რაოდენობის ლიფსიტის გადაზიდვა შეიძლება ავტოცისტერნით?
- 10) რა პირობები უნდა დავიცვათ კიდევ ლიფსიტების გადაყვანისას?
- 11) რა არის საჭირო ლიფსიტების მიღებისთვის?
- 12) როდემდე იზრდებიან ლიფსიტები სალიფსიტე ტბორებში?

2.8. წინადადებებში შეცვალეთ მოცემული ფრაზები სინონიმურით.

1. პრაქტიკულ მეცადინეობებზე სტუდენტებმა უნდა შეასრულონ სავარჯიშოები.
.....
2. სანამ ლიფსიტებს მოათავსებენ ავტოცისტერნაში, აუცილებელია ჩაატარონ წყლის დეზინფექცია.
.....
3. ტბორის დაგეგმარებისას აუცილებელია წინასწარ განსაზღვრონ რეზერვუარის მოცულობა.
.....
4. თევზების გაბანვისათვის უნდა გამოიყენონ 5%-იანი მარილწყალი.
.....

5. საპრეზენტაციო თემა უნდა მოამზადონ დამატებითი ლიტერატურის გამოყენებით.

2.9. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

2.10. მოუსმინეთ ტექსტს (5.2.) და უპასუხეთ კითხვებს:

1. რატომ უნდა განოციერდეს ტბორი სასუქით?

2. როგორი სასუქით ანოციერებენ ტბორს?

3. რომელია ორგანული სასუქი?

4. რომელია არაორგანული სასუქი?

5. რომელი თევზის მოშენებაა ხელსაყრელი თბილწყლიან ტბორში?

6. რატომ არის ხელსაყრელი განოციერებულ თბილწყლიან ტბორში კობრის მოშენება?

7. რა ზომამდე იზრდება კობრი ტბორში?

8. რით იკვებება კობრი?

9. კობრის გარდა რომელი სახეობის თევზის მოშენებაა კარგი?

10. როგორი თვისებებით ხასიათდება თეთრი და შავი ამური?

2.11. დააღაგეთ სიტყვები წინადადებებში:

1. მინერალური და ტბორები ორგანული ანოციერებენ სასუქი.

2. არის ფოსფოროვანი მჟავე რეაქცია ეფექტური წყალი სასუქი.

3. უხდება კალციუმი ტბორი სასუქი ყოველნაირი.

4. იკვებება მცენარეული და შავი თეთრი საკვები ამური.

5. საშუალო მეტრი არ უნდა ტბორი თბილწყლიანი სიღრმე აღემატება 3-4.

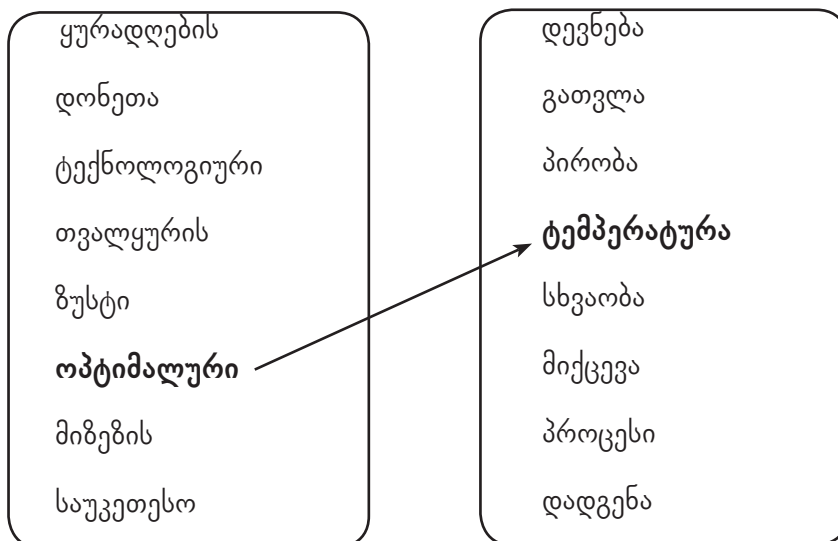
6. კობრი იძლევა სწრაფი და დიდი მოგება იზრდება.

2.12. დაწერეთ _ როგორ ანოციერებენ ტბორებს:

ნაწილი III

საკალმახე მემურნეობების მოწყობა და მოვლა

3.1. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

3.2. კითხვითი სიტყვების ნაცვლად წინადადებებში ჩასვით საპასუხო სიტყვები:

მიზები თვალყური პირობა პროცესი ჩართვა სხვაობა დაგეგმვა გათვლა

ნიმუში: ოფისში საჭიროა საუკეთესო სამუშაო (რისი?) ..პროცესის.. შექმნა თანამშრომლებისთვის.

1. როდესაც ფერმერი ჩაერთო ტექნოლოგიურ (რაში?) მდგომარეობა გამოსწორდა.
2. თევზების დაავადების (რას?) ვეტერინარი დაადგენს.
3. საკალმახე მეურნეობის მოსაწყობად დიდი მნიშვნელობა აქვს სამუშაოების სწორად (რას?)
4. მეურნეობაში მომუშავე პერსონალს ევალება (რისი?) დევნება თევზების სწორ კვებაზე.
5. ტბორებში დონეების (რა?) კარგ შედეგს იძლევა რამდენჯერმე გამოყენებული წყლის ჟანგბადის მაჩვენებლის გასაზრდელად.
6. კომპეტენტური ვეტერინარის საქმეში (რამ?) კარგი შედეგი გამოიღო.
7. ტექნოლოგიური პროცესის ზუსტმა (რამ?) კარგი შედეგი გამოიღო.

3.3. დაუსვით კითხვები წინადადებებს:

1. მშენებლობის პირველ ეტაპს წარმოადგენს ტბორისათვის სათანადო ფართის შერჩევა.
.....
2. წყალი უნდა იყოს სუფთა, გამჭვირვალე და ჟანგბადით მდიდარი.
.....
3. ტბორების დონეთა სხვაობით უნდა შეიქმნას წყალვარდნის პირობები.
.....
4. ხშირად ფერმერი სარგებლობს სხვადასხვა ტიპის აერატორებით.
.....
5. პროფილაქტიკის მიზნით აუცილებელია ყოველდღიურად თვალყურის დევნება თევზებისათვის.
.....
6. როდესაც შეუძლებელია დაავადების მიზების დადგენა, საჭიროა საქმეში კომპეტენტური ვეტერინარის ჩართვა.
.....
.....
7. კარგი ფერმერი ახდენს სატბორე-საკალმახე მეურნეობის სწორ ორგანიზებას.
.....
8. როცა მეურნეობა პერსპექტიულია, ხდება მისი ინვესტირება.
.....

3.4. დაალაგეთ სიტყვები წინადადებაში:

ნიმუში: უნდა წყალი გამდინარე ტბორში აუცილებლად იყოს. ტბორში წყალი აუცილებლად გამდინარე უნდა იყოს.

1. თევზების კვების თვალყურს დროს ადევნებენ.
.....
2. რაოდენობას განსაკუთრებულ ყურადღებას წყლის აქცევენ და ხარისხს.
.....
3. გრადუსი წყლის ოპტიმალური არის 14–18 ტემპერატურა.
.....
4. გარემო ფერმერი მეურნეობის პირობებს დაგეგმვისას ითვალისწინებს.
.....

3.5. შემოხაზეთ სწორი პასუხები:

1) დათა ღამბაშიძეს საკალმახე მეურნეობაში მოჰყავს

- ა) ცისარტყელა კალმახი;
- ბ) კობრი;
- გ) ერთი სახეობის თევზი;
- დ) სხვადასხვა სახეობის კალმახი.

2) ფერმაში დასაქმებულია

- ა) მეზობელი სოფლის მცხოვრებლები;
- ბ) ადგილობრივი ხალხი;
- გ) მოწვეული მუშები;
- დ) ოჯახის წევრები.

3) დათა პროფესიით არის

- ა) აგრონომი;
- ბ) ისტორიკოსი;
- გ) მშენებელი;
- დ) ვეტერინარი.

4) მდინარის პირას დათამ შეიძინა

- ა) ფერმის შენობა;
- ბ) ნაკვეთები;
- გ) ტბორი;
- დ) ეზო.

5) საკალმახე მეურნეობა შექმნა

- ა) ბანკიდან აღებული გრძელვადიანი კრედიტით;
- ბ) საკუთარი დანაზოგით;
- გ) პროგრამის ფარგლებში აღებული დაფინანსებით;
- დ) ინვესტორის დახმარებით.

6) კალმახის მოსაშენებლად წყალი უნდა იყოს

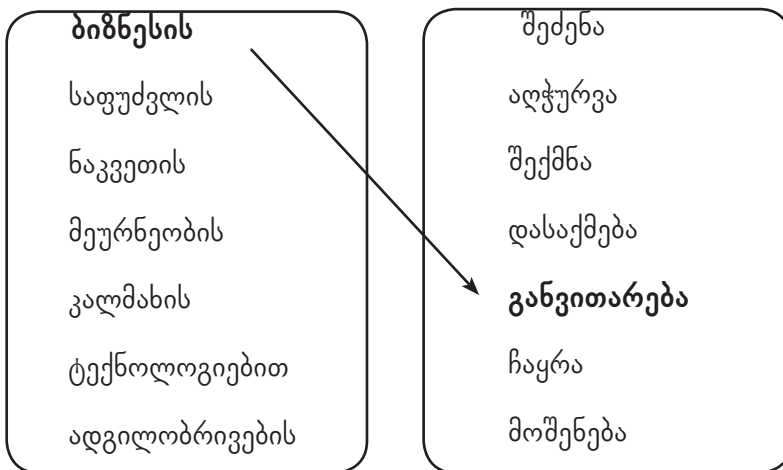
- ა) თბილი და ამღვრეული;
- ბ) ცივი და სუფთა;
- გ) თბილი და სუფთა;
- დ) ცივი და ამღვრეული.

3.6. ჩასვით წინადადებებში ზმნები საჭირო დროში:

ნიმუში: ფერმერმა ახალი ჯიშის თევზი —*მოაშენა*— (მოშენება).

- 1) ლექციების მერე ალიმ რამდენიმე წიგნი (შეძენა).
- 2) ჩვენს გვერდით ახალი მეზობელი (დასახლება).
- 3) ადრე ამ ტერიტორიაზე მეფრინველეობის ფერმა (მდებარეობა).
- 4) მომავალში გიორგი საკალმახე მეურნეობას. (შექმნა)
- 5) ძველ ტბორში მალე ბატონი სერგო კობრს (მოშენება).
- 6) ინკუბაციის პერიოდს განაყოფიერებული ქვირითი ცალკე ტბორში (გასვლა).

3.7. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

3.8. ხელახლა მოისმინეთ ტექსტი (3.14) და უპასუხეთ კითხვებს:

- 1) სად ცხოვრობდა პატარა ლამაზი კალმახი?
.....
- 2) როგორია მთის მდინარე?
.....
- 3) რას ცდილობდა ბევრჯერ პატარა კალმახი?
.....
- 4) აისრულა მან ნატვრა? დაასაბუთეთ, ტექსტიდან ამოიწერეთ შესაბამისი წინადადება.
.....
- 5) რატომ გრძნობდა კალმახი თავს ბედნიერად?
.....

6) კიდევ ჰქონდა მას ოცნება? დაასაბუთეთ, ტექსტიდან ამოიწერეთ შესაბამისი წინადადება.

.....
.....

7) როგორ ადამიანს გაგონებთ პატარა კალმახი?

.....

3.9. დაასათაურეთ ტექსტი და დაწერეთ მოკლე შინაარსი:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.10. გადმოეცით ტექსტი თქვენი სიტყვებით:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ცხოველთა ჯანმრთელობის უზრუნველყოფა

ნაწილი I

ცხოველთა კვება

1.1. უპასუხეთ კითხვებს:

- რომელი მცენარეული საკვები გამოიყენება მესაქონლეობაში?
.....
- იყენებენ თუ არა მესაქონლეობაში ცხოველური წარმოშობის საკვებს? რომელია ეს საკვები?
.....
- ჩამოთვალეთ ნივთიერებები, რომლითაც მდიდარი უნდა იყოს საქონლის საკვები.
.....
- თქვენი აზრით, რომელია ნედლი საკვები და რომელია მშრალი?
.....
- რისთვისაა საჭირო მინერალური ნივთიერებებით მდიდარი საკვები?
.....
- რას იწვევს მინერალური ნივთიერებების ნაკლებობა?
.....
- ჩამოთვალეთ ფოსფორითა და კალციუმით მდიდარი მცენარეული საკვები.
.....
- რა არის აუცილებლად გამოსაყენებელი საქონლის კვებისას?
.....

1.2. შეცვალეთ მოცემული სიტყვები მათი სინონიმებით:

ყუათიანი წილი ღირებულება ფხვნილი დაკლება უკეთესი მონაცემი

ნიმუში: სტუდენტსა და ლექტორს შორის საინტერესო საუბარი წარიმართა. = სტუდენტსა და ლექტორს შორის საინტერესო დიალოგი წარიმართა.

- საკვებში მინერალური ნივთიერებების რაოდენობის დაკლება ცხოველების ჯანმრთელობისთვისაა საზიანო.
.....
.....
- ყველაზე დიდი ყუათიანობით გამოირჩევა მთის მდელოების ბალახი.
.....
- საკვები ერთეული გვიჩვენებს საპროდუქციო ღირებულების საერთო მონაცემებს.
.....

4. ცხოველური საკვებიდან მესაქონლეობაში ვიყენებთ თევზის ფქვილს, ბალახის ფქვილს, ძვლების ფხვნილს.
.....
.....
5. პირუტყვის ორგანიზმის სიჯანსაღისთვის უკეთესია ყოველდღიურად აუცილებლად მივაწოდოთ გარკვეული რაოდენობის სუფრის მარილი და წყალი.
.....
.....
6. ყურადღება უნდა მიექცეს ყოველი ცხოველის საკვების წილში მინერალური ნივთიერებების შემცველობას.
.....
.....

1.3. ცხოველთა კვებისთვის აუცილებელი ნივთიერებები აღნიშნეთ პლუსით:

ცილები (პროტეინი)	
ცხიმები	
კალციუმი	
სილიციუმი	
ფოსფორი	
შაქარი	
სუფრის მარილი	
ალკოჰოლი	
წყალი	

1.4. შეავსეთ ცხრილი:

პროტეინით მდიდარი საკვები	მშრალი საკვები	ნედლი საკვები

1.5. უბასუხეთ კითხვებს ტექსტის (1.7) მიხედვით:

1. ვინ დააარსა საკუთარი ფერმა?
.....
2. რამდენ საკვებს გადაამუშავებენ ქათმები დღის განმავლობაში?
.....
3. რას იყენებს ნინო ქათმების საკვებად ზაფხულში?
.....
4. რას იყენებს ქათმების საკვებად ზამთარში?
.....
5. რისთვისაა საჭირო სილის, ქვიშისა და დაფქული ნიჟარების ყუთი?
.....
6. რატომაა ნინოს ფერმა მაღალპროდუქტიული?
.....
7. რას გეგმავს ნინო მომავალი წლისთვის?
.....

1.6. შეადგინეთ მარცვლოვნების ნარევის შემადგენლობის ცხრილი:

სიმინდი	35 %

1.7. შეადგინეთ ქათმების დღის რაციონის ცხრილი:

დილას	შუადღეს	სადამოს

1.8. გადაიყვანეთ მომავალ დროში:

ნინო ქათმებს დღის განმავლობაში თვითონ კვებას სამჯერ: დილით შეაქვს კომბინირებული საკვები ან მსხვილად დაფქული მარცვალი, შუადღით – წვნიანი საკვები და ვიტამინები, ხოლო საღამოს მარცვლოვანი, ფეტვისა და შვრიის ნარევი. განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს კვების ვიტამინიზაციასაც. ზაფხულში იყენებს მწვანე საკვებს ჭინჭარსა და იონჯას, ზამთარში კი სტაფილოს, საკვებ კომბოსტოს და გოგრას. გარდა ამისა, მას ქათმებისათვის დადგმული აქვს სილით, ქვიშით და დაფქული ნიჟარებით სავსე ყუთი, რადგან ქათამს კუნთოვან კუჭში უნდა ჰქონდეს ცოტაოდენი სილა, ქვიშა და ნიჟარა, რომ შეძლოს მიღებული საკვების კარგად გადამუშავება.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.9. წაიკითხეთ წინადადებები და აღნიშნეთ ზეპირად, რომელი მნიშვნელობითაა გამოყენებული ხაზგასმული სიტყვები:

თესლი, ნაყოფი, ჩანასახი/აზრი, მომრგვალო მძივები, ბგერათა ჯგუფი.

ნიმუში: მარცვლით სავსე თავთავებს ხორბლის წვრილი ღეროები ძლივს იმაგრებდა.

ნაყოფით სავსე თავთავებს ხორბლის წვრილი ღეროები ძლივს იმაგრებდა.

1. ნინო ლობიოს პარკს ხსნიდა, იქედან მარცვლებს იღებდა და კალათაში ყრიდა.
2. ლუკა ხნულს მიჰყვებოდა და სიმინდის მარცვლებს თესავდა.
3. წიწილამ ფეტვის მარცვალი იპოვა.
4. მუსტაფა ხელში ძაფზე ასხმულ კრიალოსანის მარცვლებს ათამამებდა.
5. სიტყვა „მგესუმზირა“ ოთხი მარცვლისაგან შედგება.

1.10. მოისმინეთ ტექსტი (1.11) და მოცემულ წინადადებებში ჩასვით გამოტოვებული სიტყვები/ ფრაზები:

1. აუცილებლად უნდა იყოს მაღალი ხარისხის.
2. კალმახის ბრდის საჭიროა ერთმანეთთან მჭიდროდ იყოს დაკავშირებული ტემპერატურული რეჟიმი, კვება და ჟანგბადზე მოთხოვნილება.
3. გადამეტებული კვება გავლენას ახდენს
4. კალმახი საკვებად გამოიყენებს როგორც, ასევე საკვებს.
5. კვება კალმახის ყველაზე ეფექტური ელემენტია.
6. კალმახისათვის საკვების დამოკიდებულია წყლის ტემპერატურასა და ასაკზე.

1.11. შეავსეთ ცხრილი:

მომრდილი კალმახის საკვების შემადგენლობა

სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა ელენთა	55%

1.12. ჩამოთვალეთ _ რა უნდა ვიცოდეთ კალმახის კვების შესახებ.

1.13. დაწერეთ თემა _ კალმახის კვება.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ნაწილი II

დაავადებები, მკურნალობა და პროფილაქტიკა

2.1. უპასუხეთ კითხვებს:

1. რა მნიშვნელობა აქვს ცხოველთა ჰიგიენას?

.....

2. რა არის პათოგენები?

.....

3. რა გვეხმარება ფერმაში ჰიგიენის დაცვასა და დაავადებების პროფილაქტიკაში?

.....

4. როგორ უნდა დავიცვათ ჯანმრთელი ცხოველები პოტენციურად ინფიცირებადებისგან?

.....

5. როგორ უნდა დავიცვათ გარემო ტრანსპორტით დაბინძურებისგან?

6. რისი აღრიცხვა უნდა ხდებოდეს ფერმაში?

7. რისთვის იყენებენ ნაკელს და სხვა ცხოველურ ნარჩენებს?

8. რა ღონისძიება უნდა ჩატარდეს, სანამ ნაკელს და სხვა ნარჩენებს ნიადაგში შეიტანენ?

2.2. გაიხსენეთ ფრაზები და შეავსეთ ცხრილი:

ჰიგიენური	პროცედურები
	ჩატარება
	დაცვა
	უზრუნველყოფა
	შენარჩუნება
	ზრდა
	გატარება
	პროფილაქტიკა
	მიღება

2.3. ჩასვით წინადადებებში საჭირო სიტყვები:

უსაფრთხოება ჯანმრთელი ინფიცირებადი ჯანმრთელობა კვება
შემცირება პოპულაციები პროფილაქტიკა ვეტერინარი.

1. ცხოველთა ჰიგიენისა და დაავადების პროფილაქტიკისათვის ზომები უნდა დავიცვათ.
2. პირუტყვისა და პოტენციურ ცხოველებს შორის კონტაქტები მინიმუმამდე უნდა დავიყვანოთ.
3. ცხოველებს ჩაუტარდა ღონისძიებები.
4. პირუტყვის საერთო მდგომარეობის შენარჩუნება შეიძლება კარგი ..

- და სტრესების გზით.
- 5. აუცილებელია ცხოველთა აღრიცხვა ფერმაში.
- 6. ჰიგიენა მედიცინის ნაწილია.
- 7. არის ცხოველთა ექიმი.

2.4. დიალოგის მიხედვით უპასუხეთ კითხვებს:

- 1. რატომ აინტერესებდა ფერმერს ვეტერინართან საუბარი?
.....
- 2. რომელ დაავადებებზე ისაუბრეს ფერმერმა და ვეტერინარმა?
.....
- 3. რა არის ფრინველების დაავადებების ინფექციის წყარო?
.....
- 4. როგორია ცრუ ჭირის სიმპტომები?
.....
- 5. რა არის დაავადება ნიუკასლის გამომწვევი?
.....
- 6. როგორ მკურნალობენ ამ დაავადებას?
.....
- 7. დაწერეთ გამბოროს სიმპტომები.
.....
- 8. როგორ უნდა ავიცილოთ თავიდან ეს დაავადება?
.....
- 9. რომელი პარაზიტული დაავადებაა ყველაზე ხშირი ფრინველებში?
.....
- 10. გარდა წამლებისა, კიდევ რა არის საჭირო პარაზიტული დაავადების თავიდან ასაცილებლად?
.....

2.5. წინადადებები გადაიყვანეთ წარსულ დროში:

- 1. ინფექციის წყაროა დაავადებული და დაავადებამოხდელი ფრინველი.
.....
- 2. ვირუსი ვრცელდება გამოყოფილი სეკრეციებით, ექსკრემენტებით, კვერცხით და ამონასუნთქი ჰაერით
.....
- 3. დაავადებისას ფრინველს აღენიშნება სხეულის ტემპერატურის მომატება, სისუსტე, უმადობა, მოძრაობის ორიენტაციის დარღვევა.
.....
- 4. მყავს დაახლოებით 20 კვირის ასაკის წიწილები.

.....
 5. რა სპეციფიკური ნიშნები ვლინდება ამ დაავადებისას?

6. დაავადების თავიდან ასაცილებლად ჩატარდა პროფილაქტიკა 10 დღემდე ასაკის წიწილებში.

7. კიდევ რომელი სახის სნეულებაა საფრთხილო ფრინველებში?

8. სასურველია შესაბამისი პრეპარატის საკვებში შერევა.

9. საჭიროა დროული დეზინფექცია ჩაუტარდეს შენობას და ინვენტარს.

2.6. სიტყვები ღონისძიება და ზომა/ზომები ჩასვით წინადადებებში სხვადასხვა მნიშვნელობით:

1. ვეტერინარის ვერცერთმა დაავადებული პირუტყვი ვერ გადაარჩინა.
2. გიორგიმ და ელენემ მეტად საინტერესო და დასამახსოვრებელი გამართეს მოწვეულ სტუმრებთან.
3. გოგი თვალის ერთი შევლებითაც მიხვდა, რომ ტანისამოსი მისი არ იყო.
4. ჰასანმა გადამჭრელი მიიღო საქმის შესასრულებლად.
5. მუშებმა შენობის უფრო ზუსტი აიღეს.

2.7. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვით მოცემული სიტყვა/სიტყვები სწორი ფორმით:

ნიმუში: თევზის —(დაავადების)— ბევრი მიზეზი შეიძლება იყოს. (დაავადება)

1. დაავადების ერთ-ერთი გამომწვევი მიზეზია სამრეწველო საწარმოების ჩამდინარე წყლები. (წყალსატევები, ბინძური)
2. არ შეიძლება ისეთი ხელოვნური საკვების გამოყენება, რომელშიც არის , ვიტამინებისა და ფერმენტების ან სხვა ნაკლებობა. (მიკროელემენტები, ნივთიერებები).
3. საზიანოა თევზისადმი არასწორი ჩასმის დროს და ლიფსიტების ტბორების გათევზიანების დროს. (მოპყრობა, გამოზრდა).
4. დაავადებამ შეიძლება თავი თევზების (იჩინა, ტრანსპორტირება)
5. დათა ცდილობს, რომ წყალი არ იყოს ჟანგბადით. (ღარიბი)
6. იგი თავის თანამშრომლებთან ერთად იცავს არსებულ (განუხრელი, შინაგანაწესი)
7. ყველაწესის დაცვის შედეგად აცირდება თევზის წარმოება, პროდუქტიულობა, კიდევ უფრო პროდუქციის ხარისხი. (პროდუქცია, გაუმჯობესება)

2.8. კიდევ ერთხელ მოისმინეთ და ჩაიწერეთ ტექსტი:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.9. ჩამოწერეთ – რა იწვევს თევზების დაავადებას:

1.
2.
3.
4.
5.

ნაწილი III

ცხოველთა კეთილდღეობა

3.1. ტექსტიდან (3.1) ამოიწერეთ წინადადებები, რომლებშიც გამოყენებულია სინონიმები:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.2. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ სინონიმებით:

1. კანონით უპატრონო ცხოველებსაც სჭირდება დაცვა.
.....
2. არავის აქვს უფლება ადამიანების ირგვლივ მყოფ ცხოველთა მიმართ გამოიყენოს ტირანია.
.....
3. ფერმაში მყოფ ცხოველებს სათანადო ზრუნვა ესაჭიროება.

4. ბევრი ცხოველი წვალბს ჩაკეტილ გარემოში.

5. კანონში არ შეიძლება იყოს ბუნდოვანი ფორმულირება.

6. შიმშილის, სიცივის, ტკივილის განცდა პირუტყვის ფსიქიკისთვის მავნეა.

7. პირველად ტერმინი ცხოველთა კეთილდღეობა ინგლისის კანონმდებლობაში ჩაიწერა.

3.3. შეავსეთ ცხრილი ისე, რომ მიიღოთ ნაცნობი ფრაზები:

კანონის	მიღება
ცხოველთა	
	შეგრძნება
ფიზიკური	
	კეთილდღეობა
	სისასტიკე
უსიამოვნო	
	პირობები

3.4. გადაიყვანეთ ახლანდელ დროში მოცემული მონაკვეთი:

ჩვენს ფერმაში პირუტყვი კარგად ერგებოდა იმ გარემო პირობებს, რომელშიც ის ცხოვრობდა, კარგ მდგომარეობაში იმყოფებოდა, ის იყო ჯანმრთელი, თავს გრძნობდა კომფორტულად, უსაფრთხოდ, იყო კარგად მოვლილი, ჰქონდა ინსტიქტური მოქცევის საშუალება და არ იტანჯებოდა ისეთი უსიამოვნო შეგრძნებებით, როგორებიც იყო ტკივილი, შიში და მძიმე პირობები.

3.5. უპასუხეთ კითხვებს:

1. სად მიიღეს პირველად კანონი ცხოველთა დაცვის შესახებ?

2. რომელ ქვეყნებში მიიღეს შემდგომში მსგავსი კანონები?

3. ცხოველთა კეთილდღეობის დამცველი რომელი ორგანიზაციები იცით ?

4. რა არის ცხოველთა კეთილდღეობა?

5. რისი საშუალება უნდა ჰქონდეს ცხოველს?

6. როგორი შეგრძნებების მიყენება არ შეიძლება ცხოველისთვის?

7. რა არის ცხოველთა კეთილდღეობის მნიშვნელოვანი მოთხოვნა?

8. რა იგულისხმება ცხოველთა მიმართ მზრუნველობაში?

3.6. უპასუხეთ კითხვებს:

1. როგორი უნდა იყოს ცხოველების სადგომი?

2. რისგან არ უნდა იტანჯებოდეს ცხოველი?

3. რომელია ცხოველთა კეთილდღეობის უპირველესი მოთხოვნები?

4. რა თავისუფლებები უნდა ჰქონდეს ცხოველებს?

5. დაასახელეთ კომპანიონი ცხოველები.

6. რომელი სემინარი ჩატარდა საქართველოში 2017 წლის 25-26 იანვარს?

7. რისთვის ჩატარდა ეს სემინარი?

3.7. დაუკავშირეთ ერთმანეთს სიტყვები:

3.8. მოუსმინეთ ტექსტს (3.15) და შეავსეთ წინადადებები:

1. ყველა მეწარმე, რომელიც აწარმოებს, ვალდებულია დაიცვას და აგრეთვე სხვა მოთხოვნები, რომელიც კონკრეტული ტიპის არის დადგენილი.
2. წესების დაცვით უნდა მიმდინარეობდეს შინაური ცხოველების/ფრინველების დასაკლავად, დაკვლა-**გატყავება**, ხორცის და ძვლების ხორცის და ტრანსპორტირება ბაზარზე მიზნით;
3. ხორცის, ხორცის ან ძვლებიდან მექანიკურად ხორცის, ან ხორცპროდუქტების წარმოება აუცილებელია ცხოველური სურსათით მომარაგებისთვის.
4. ფერმაში ხდება შინაური წველა, რძის, თერმული, შეფუთვა,, რძის პროდუქტების წარმოება.

3.9. ცხრილში მოცემულ ზმნებს მიუწერეთ საწყისი ფორმები:

ფუთავს	შეფუთვა
აფასობს	
აწარმოებს	
ატყავებს	
ჭრის	
აშორებს	

მაცხოვრებელი

ინახავს	
განათავსებს	
აშენებს	
იჭერს	
კლავს	
შიგნავს	
ყინავს	
წველის	

ტაპი VII

ფერმერული მეურნეობის მართვა და
პროდუქციის წარმოება

ნაწილი I

ფერმერული მეურნეობის ტიპები

1.1. ტექსტების 1.2. და 1.6 მიხედვით შეავსეთ ცხრილი შესაბამისი ინფორმაციით:

	კალმახები გვყავს	დეკორატიული და ამერიკული შავკობლებიანი
1.		ხელს უწყობს თევზის კარგ ზრდას.
2.	ზუთხს კალმახისგან განსხვავებული აუზი და მოვლის	
3.	პროდუქციის წარმოების, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში, მისი გადამუშავების, შენახვის, დაფასებისა და რეალიზაციის მიზნით	
4.	ფერმაში წარმოებულ პროდუქციას ფერმერი	
5.	თურქული საკვების მიღებისას	
6.		დამოკიდებული ტექნიკის შემადგენლობა, რაოდენობა და ა.შ.
7.	ერთობლივი ფერმის მეპატრონე შეიძლება გახდეს	
8.	თანამედროვე მსოფლიოში ფართოდ არის გავრცელებული	
9.	ფერმერული მეურნეობის ასაწყობად მთავარია	

1.2. უპოვეთ ჩამოთვლილ სიტყვებს (ა) მათთან აბრობრივად დაკავშირებული კონტექსტები (ბ):

ა)

- კოოპერაცია
- კოოპერატივი
- მეშვეობით
- ხელის

ბ)

- ახლა
- ერთად მუშაობა
- კოოპერაციული ორგანიზაცია
- დახმარებით

მაცხოვრებლობა

- 5. ფულადი ახალი დაუმარილებელი (თევზი, ხორცი)
- 6. არაფულადი რაც ფულით არის გამოხატული, ფინანსური
- 7. წლიური რაც ფულით არ არის გამოხატული, ტექნიკური მხარე
- 8. ამჟამად რაც ერთი წლის განმავლობაში ხდება
- 9. საკუთრება ერთობლივი ქონება, საკუთრება
- 10. ეკოლოგია ბიოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ორგანიზმებსა და მათი გარემოს
- 11. საგემოვნო გემოვნების

1.3. მოძებნეთ სინონიმები და სინონიმური ფრაზები სახელმძღვანელოს ტექსტებში (1.2. და 1.6) და ჩამოწერეთ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.4. შეცვალეთ ხაზგასმული სიტყვები ანტონიმებით:

- 1. ნიკომ კომპანიის ინტერესები საჯაროდ დაიცვა.
.....
- 2. ფერმერის არასწორმა მოქმედებამ საქონლის ხორცის წარმოება შეაჩერა.
.....
- 3. ერთობლივი ფერმის მეპატრონეებმა წარმოების შევიწროებისა და წაგების მიზნით ძირითადი საწარმოო საშუალებები გააერთიანეს.
.....
- 4. ფერმერის სულელურმა ქმედებამ თევზის მოშენების საქმე უკან დაწია.
.....
- 5. გიორგი და ბაბა მაღალი ხარისხის ქვირითს აწარმოებენ.
.....
- 6. ზუთხის რაოდენობის შემცირება მცირე თანხებთანაა დაკავშირებული.
.....
- 7. ბუნებრივ ტბორში მოყვანილი კალმახი ეკოლოგიურად უსუფთაო და დაბალი საგემოვნო თვისებების მატარებელია.

.....

1.5. მოიფიქრეთ წინადადებები მოცემული ფრაზებისა და სიტყვების გამოყენებით:

ოდენობა, ოჯახისათვის განკუთვნილი, ოჯახში გამოსადეგი, იჯარა, ინდივიდუალური, ერთობლივი, მესაკუთრე, მფლობელი, ცალკე ადამიანი, ნათესავი.

.....

1.6. მოცემულ წინადადებებში ჩასვით საჭირო სიტყვები ან ფრაზები:

აქცია მეპატრონე ფინანსების დაბანდება მუშახელი
 ექსპლუატაცია მარკეტინგი პროგრამები პირუტყვი

1. სასოფლო-სამეურნეო კორპორაციებს კომპანიებს უწოდებენ.
2. ერთობლივი ფერმის ორი ან მეტი პირია.
3. გიორგიმ და ბაბამ, რომ ფერმერული მეურნეობა აეწყოთ.
4. მეთევზეობის ფერმაში გამოცდილი აიყვანეს.
5. სწორად წარმართული და ტექნიკის ერთობლივი მარიამის ბიზნესმა წარმატებებს მიაღწია.
6. სახელმწიფო ფინანსდება მცირე მეწარმეობა.
7. კარგ მოვლას საჭიროებს.

1.7. შეავსეთ ცხრილი:

ახლა	მერე	ადრე
აბანდებს ის კაპიტალს	დააბანდებს ის კაპიტალს	აბანდებდა ის კაპიტალს დააბანდა მან კაპიტალი
	უხელმძღვანელებს ის საწარმოს	
მოიხმარს ის ნაწარმს		
		არჩევდნენ ისინი საკვებს გაარჩიეს მათ საკვები

აერთიანებს ის სახსრებს		
	გადაამუშავებს ის სილოსს	
		ინახავდა ის სიმინდს შეინახა მან სიმინდი
აფასობს ის ნედლეულს		
		დაიცავდა ის ინტერესებს
	ჩადებს ის თანხას	

1.8. გადაიყვანეთ წარსულ დროში:

სასოფლო-სამეურნეო კორპორაციებს სააქციო კომპანიებს უწოდებენ. ისინი აწარმოებენ პროდუქციას, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში, ამუშავებენ, ინახვენ, აფასობენ და ახდენენ რეალიზაციას.

.....

.....

.....

1.9. აღნიშნეთ, რა მნიშვნელობითაა გამოყენებული მოცემულ წინადადებებში გამუქებული სიტყვები:

- მეცნიერები სამეცნიერო კონფერენციაზე ბათუმში **მატარებლით** გაემგზავრნენ.
- გოგი სხვისი აზრის **მატარებელი** გახდა.
- ფერმერებმა ერთობლივი ძალებით შეძლეს ჩაფიქრებული იდეის **რეალიზება**.
- გიორგიმ და ბაიამ სარესტორნო ფართი **იჯარით** აიღეს.
- დათამ რამდენიმე დღეში სრულად შეძლო თავისი პროდუქციის **რეალიზება** ბაზარზე.
- გიორგიმ და ბაიამ ყოველი თვის ბოლოს უნდა გადაიხადონ ფართის **იჯარა** 500 ლარის ოდენობით.
- კალმახი ეკოლოგიურად სუფთა და მაღალი საგემოვნო თვისებების **მატარებელია**.

1.10. შემოხაზეთ სწორი პასუხები:

- ფერმერული მეურნეობის ასწყობად მთავარია:**
 - მიწა, მუშახელი, კაპიტალი;
 - კაპიტალი და ტექნიკა;
 - კეთილსინდისიერი პარტნიორები;
 - მიწა და კაპიტალი.
- რომელია სწორი ფორმა:**
 - ყიდა;
 - ყიდდა;
 - ყიდიდა;
 - არცერთი არ არის სწორი.

3. აქცია ნიშნავს

- ა) ეკონომიკური მიზნის მისაღწევად წამოწყებული მოქმედებას;
- ბ) სააქციო საზოგადოების ფასიან ქაღალდს;
- გ) ეკონომიკური მიზნის მისაღწევად წამოწყებულ მოქმედებას;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

4. რომელ დროშია გმნა აწარმოებს წინადადებაში - ახალი ფერმერული მეურნეობა ნედლ თევზს აწარმოებს:

- ა) წარსულში;
- ბ) მომავალი;
- გ) ახლანდელი;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

5. რომელია სწორი ფორმა:

- ა) ფერმაში წარმოებულ პროდუქციას ფერმერი ყიდის;
- ბ) ფერმაში წარმოებულ პროდუქციას ფერმერები ყიდის;
- გ) ფერმაში წარმოებულ პროდუქციას ფერმერი ყიდიან;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

ნაწილი II

რძის პროდუქტების მიღება და პირველადი დამუშავება

2.1. შესაბამისი სიტყვები და შესიტყვებები დააკავშირეთ ერთმანეთთან:

ა.		ბ.
	უკეთ შენახვისათვის	დიდხანს ძლებს.
1.	სტერილიზებული რძე	მიეკუთვნება რძე.
2.	ყველის სახეობა	პასტერიზაციისა და სტერილიზაციის ტექნოლოგიებს იყენებენ.
3.	სასარგებლო თვისებები თითქმის შენარჩუნებული აქვს	მრავალია.
4.	გუდის, თუშური	პასტერიზებულ რძეს.
5.	მაგარი ყველის, კარაქის, ნაღებისა და რძის გამოყენებით	სასარგებლო მიკროორგანიზმების კულტურა „დედო“
6.	შემთბარ რძეში შეყავთ	მაგარი ყველის სახეობაა.
7.	რძის პროდუქტების ნაკლია ის,	ამზადებენ მდნარ ყველს.
8.	ჰერმეტიკულად უნდა	შევინახოთ მაცივრებში.
9.	სტერილიზებულ რძეს	რომ შენახვის განსაკუთრებული წესია დასაცავი.
10.	მალფუჭებად პოდუქტს	ცოტა სასარგებლო თვისებები აქვს.

2.2. მოცემული სიტყვები და შესიტყვებები ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

სამწუხაროდ ფილტრი მიკრობები +5 გრადუსი უნდა მოხდეს პასტერიზაცია
65-95 15-30 წამი ყველა საზრდო ნივთიერება რძის ხარისხი

ნიმუში: საწველი აპარატით წველა დღეს გავრცელებულია.

1. ინტენსიური ტექნოლოგიებით ჩვენს ქვეყანაში სულ ცოტა ფერმერული მეორნობა მუშაობს.
2. ახალ მოწველილ რძეს ასუფთავებენ, ფილტრავენ.
3. ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებები ახალმოწველილ რძეში განვითარებას ზღუდავენ.
4. მოწველილი რძე უნდა გაცივდეს ან მისი თერმული დამუშავება.
5. დროს რძე ცხელდება გრადუსამდე განმავლობაში.
6. რძე ორგანიზმისათვის საჭირო შეიცავს.
7. ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებები აუარესებენ

2.3. მოცემული სინონიმები და ომონიმები გამოიყენეთ წინადადებებში:

ა.

- ადიდებს – ზრდის, უმატებს
- ნაყოფიერება – პროდუქტიულობა
- ინტენსიური – დაჩქარებული, გაძლიერებული, (უკეთესი შედეგის მომტანი)
- გაფილტვრა – გაწურვა
- შრე – ფენა
- სპეციალური – საგანგებო, სახელდახელო, განსაკუთრებული
- საყოველთაოდ – ყველასათვის, საქვეყნოდ, საჯაროდ; საერთოდ, საზოგადოდ

ბ.

- სამწუხაროდ – საბედნიეროდ
- მატულობს – კლებულობს.
- დასუფთავება – დაბინძურება.
- ამცირებს – ადიდებს (აქ) ზრდის.
- უარესდება – უმჯობესდება.

1. რძის გაწურვა,, რძის ხარისხს
2. საწურით ფილტრავენ ახალმოწველილ რძეს.
3. საწურში ჩაფენილია რამდენიმე დაკეცილი მარლა, ბამბა, ორმაგი ტილო ან სხვა ქსოვილი.
4. სტერილიზებით რძის შენახვის ვადები, მაგრამ სარგებლიანობა კი -

5., დღეს უახლესი ტექნოლოგიების საშუალებით მოსახერხებელია ხარისხგაუმჯობესებელი რძის პროდუქტების შენახვა-გადამუშავება.

2.4. ტექსტიდან (2.2.) შეარჩიეთ სიტყვები/ფრაზები და შეადგინეთ წინადადებები:

ნიმუში: საწურში რამდენიმე შრედ მარლას აფენენ.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

2.5. ზმნების გამოყენებით შეადგინეთ წინადადებები და გადაიყვანეთ სხვადასხვა დროში:

უწველის უფილტრავს ითვალისწინებს

ნიმუში: ირაკლი ამარაგებს მეგობრის რძის გადამამუშავებელ ფერმას.

ირაკლი ამარაგებდა მეგობრის რძის გადამამუშავებელ ფერმას.

ირაკლი მოამარაგებს მეგობრის რძის გადამამუშავებელ ფერმას.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

2.6. შეავსეთ ცხრილი :

№	ახლა	მერე	ადრე
1	გადასცემს ის მას მას	გადასცემს ის მას მას	გადასცემდა ის მას მას გადასცა მან მას ის
2	უმრავლებენ (ისინი მას მას)		
3		შეუმცირებენ (ისინი მას მას)	

4			უაქტიურება (ის, მას, მას) გაუაქტიურა (მან, მას, ის)
5	უუმჯობესებს (ის მას მას)		
6		გაუცხვლებს (ის მას მას)	
7			უცივება (ის მას მას) გაუცივა (მან მას ის)
8	უკვცავენ (ისინი მას მას)		
9		უწარმოებს (ის მას მას)	
10			უფინანსება (ის მას მას) დაუფინანსა (მან მას ის)

2.7. ცხრილში მოცემული სხვადასხვა დროის ზმნების გამოყენებით შეადგინეთ წინადადებები:

ნიმუში: სწორად წარმართული წარმოება ფერმერს შემოსავალს უზრდის.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.8. გაასწორეთ შეცდომები და წინადადებები ისე დაწერეთ:

რძის გამუშვებელი ფერმები სტერილიზაცია მაღალ ტემპერატურაში აყენებენ. თერმული წესით შემუშავებული რძე სასარგებლო არის. რძის შესახებ ამზადებენ სხვადასხვა პროდუქტებს. ნელლი რძე ცოტახანი შეინახება. მარკეტები გერმეტიულად შენახუ რძე იყიდება.

.....

.....

.....

2.9. შემოხაზეთ სწორი პასუხები:

1. რძის პროდუქტებში

- ა) მრავლდებიან მავნე მიკრობები;
- ბ) მრავლდებიან სასარგებლო ნივთიერებები;

- გ) მიკრობები არ არიან;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

2. მალფუჭებადია

- ა) რძე;
- ბ) შებოლილი სულუგუნი;
- გ) საწურისთვის გამოსაყენებელი მარლა;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

3. მაცივარში

- ა) უკეთ ძლებს ხაჭო;
- ბ) სწრაფად ფუჭდება ხაჭო;
- გ) არ ფუჭდება საწური აპარატი;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

4. მდნარი ყველი მზადდება

- ა) ახლი ყველის გადახარშვით;
- ბ) კარაქისა და ახალი ყველის ერთად აბლვით;
- გ) მაგარი ყველის, კარაქის, ნაღებისა და რძისგან;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

5. მექანიზმულ ფერმებში იყენებენ

- ა) სპეციალურ აპარატებს;
- ბ) მარლებსა და ბამბას;
- გ) მხოლოდ საწურს;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

ნაწილი III

ფრინველის ხორცის დამზადება და სასურსათო კვრცხის მიღება

3.1. შესაბამისი სიტყვები და შესიტყვებები დააკავშირეთ ერთმანეთთან :

ა.	ბ.	
1.	ქათმის დანაწევრებული ნაწილებია	მუშაობს ევროპული წარმოების დანადგარებით
2	ფუნქციონირებს ინკუბატორი	შენახვის ყველა აუცილებელი პარამეტრი.
3	აუცილებელი სასაწყობე მეურნეობა	ფრთა, კუჭი, ღვიძლი, ბარკალი, ფილე.
4	ახალი საამქრო _ სასაკლაო	ევროპული სტანდარტების თანამედროვე ტექნოლოგიებით შექმნილი
5	დაცულია წარმოების პროცესში	საწარმო აღჭურვილია

6	თანამედროვე სამაცივრე მეურნეობით.	ზედმიწევნით არის დაცული
7	სპეციალურ მაცივარებში პროდუქცია	200 ტონა ტევადობის მაცივარში
8	ტემპერატურა – 20 გრადუსია	წარმოებული პროდუქციის შესანახად.
9	დისტრიბუცია მთელი საქართველოს	იყინება მინუს 35 გრადუსამდე.
10	წარმოებული პროდუქციის პოპულარობა გარანტირებულად მაღალი ხარისხის,	მასშტაბით შენახვის რეჟიმის დაცვით ხდება.
11	სანიტარიული და ვეტერინარული ნორმები.	მოქნილი და ოპერატიული მენეჯმენტის დამსახურებაა.

3.2. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით მოცემული სიტყვები და შესიტყვებები:

აბსოლუტურად ევროპული სტანდარტების თანამედროვე ტექნოლოგიებით პარამეტრი სამაცივრე ზედმიწევნით ტევადობის

ნიმუში: გიორგის მეფრინველეობის ნაწარმი წარმატებით იყიდება ჩვენს სავაჭრო ქსელებში.

1. ზოგიერთი მეწარმე ქართულ პროდუქციას ამუშავებს.
2. შესაბამისად აღჭურვილი ფერმერული მეურნეობები უფრო ხარისხიან პროდუქტს უზრუნველყოფს.
3. დიდი მაცივრებში 20 გრადუსზე ცინავენ ქათმის ხორცპროდუქტებს.
4. მოწყობილ საამქროებში სანიტარულ-ჰიგიენური პირობებიც უკეთ დაცულია.
5. ქათმის ხორცპროდუქტები შენახვის ყველა დაცულია.
6. მეურნეობა აუცილებელია კომპანიისათვის.
7. კარგად დამუშავებული ქათმის ხორცი სასარგებლოცაა.

3.3. სახელმძღვანელოდან მასწავლებლის მიერ მითითებული სინონიმებითა და ომონიმებით შეადგინეთ წინადადებები:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

3.4. სახელმძღვანელოში მოცემული ლექსიკონებიდან შეარჩიეთ ფრაზები/სიტყვები და შეადგინეთ წინადადებები:

ნიმუში: სპეციალური ადგილი – საწყობი მზა პროდუქციის შესანახად გამოიყენება.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

3.5. უნდა +გმნა ფორმაში ჩასვით ჩამოთვლილი გმნები და შეადგინეთ წინადადებები:

იწარმოება აწარმოებენ ხდება დანერგა განხორციელდა
მუშაობს უზრუნველყოფს

ნიმუში: ქათმის ფარში უნდა მომზადდეს საღი, ნატურალური ქათმის ხორცისგან.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

3.6. შეავსეთ ცხრილი :

№	ახლა	ახლახან	დიდი ხნის განმავლობაში
1	მიიღებს	მიიღო	იღებდა
2	აფასობს		
3	აწყობს		
4	ყინავს		
5	ანაწევრებს		
6	პასუხობს		
7	აღწევს		

3.7. ცხრილში მოცემული ზმნების გამოყენებით დაწერეთ მეფრინველეობის კომპანიის მუშაობის შესახებ:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.8. ჩასვით ზმნები სწორ ფორმაში:

ნიმუში: კომპანია სასურსათო კვერცხისა და ქათმის ხორცპროდუქტების წარმოების პროცესში იცავს მათი შენახვის წესებს.

1. კომპანიის წარმატებისთვის ყველა საჭირო **პარამეტრი სრულდე**.....
2. ირაკლი და თორნიკე ქათმის მოვლის ტექნოლოგიებს გერმანიაში **დაეუფლ**.....
3. **ბავშვები** ფერმაში ექსკურსიაზე **მოვიდ**.....
4. **შევირდ-ოსტატი** სასურსათო კვერცხის მწარმოებელ საამქროში **ფუსფუსებ**
5. 3-5 **ბიზნესმენ**..... ახლახან **შემოვიდ**.....
6. ხორცმწარმოებელი **კომპანიები** ბევრი უახლესი ტექნიკით **აღიჭურვ**..... .

3.9. განმარტეთ, რა იგულისხმება ფრაზებში:

ფრთები გამოისხა; ენა დაიშაქრა; თვალი აუხილა.

3.10. შემოხაზეთ სწორი პასუხები:

1. ქათამს ანაწევრებენ შემდეგ ნაწილებად:

- ა) ფრთა, კუჭი, ღვიძლი, ბარკალი, ფილე;
- ბ) თავი, ფეხები;
- გ) ფრთა და თავები;
- დ) არცერთი პასუხი არ არის სწორი.

2. წარმოებული ხორცპროდუქტების შესანახად იყენებენ:

- ა) საწყობს;
- ბ) სამაცივრე მეურნეობას;
- გ) სამაცივრე და სასაწყობე მეურნეობებს;
- დ) არცერთი პასუხი არ არის სწორი.

3. სპეციალურ მაცივარში

- ა) პროდუქტი იყინება -35 გრადუსზე;
- ბ) -20 გრადუსზე;
- გ) დაბალ ტემპერატურაზე;
- დ) არცერთი პასუხი არ არის სწორი.

4. შეცდომაა:

- ა) ნათია ქათმებს უვლიან;
- ბ) ნათია ქათმებს უვლის;
- გ) ნათია ქათამს უვლის;
- დ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

5. არ არის შეცდომა:

- ა) ყველამ ფრინველებს მოუარეს;
- ბ) ყველამ ფრინველებს მოუარენ;
- გ) ყველამ ფრინველებს მოუარა;
- დ) არცერთი პასუხი არ არის სწორი.

6. ზმნა სწორად არის გამოყენებული:

- ა) საამქროში დანადგარები დგანან;
- ბ) საამქროში დანადგარები დგას;
- გ) საამქროში დანადგარები არიან.
- დ) არცერთი პასუხი არ არის სწორი.

1.1. შეავსეთ უჯრები სინონიმებით :

კლიმატი	
	შეკეთება
სესხი	
	შემქმნელი
დრო	

1.2. შეცვალეთ საზგასმული ფრაზები შესაბამისი მნიშვნელობის სიტყვებით:

1. ბანკები გვირჩევენ ავიღოთ შეღავათიანი სესხები.
2. პროგრამის ფარგლებში მეწარმეებს განსაზღვრული მიზნისთვის გარკვეული დაფინანსება ექნებათ.
3. ფირმა აპირებს საჭირო ფართის მქონე შენობის ქირით აღებას.
4. დროებით გაცემული თანხა 12 თვეზე გადაანაწილა ბანკმა.
5. პროექტის პირველი პუნქტის შესრულებისთვის განსაზღვრული დრო დაუდგინეს.

1.3. ჩაწერეთ სათანადო უჯრებში ქვემოთ მოყვანილი განმარტებები:

1. საჭირო ტემპერატურა, სუფთა ჰაერი შენობაში;
2. მიერთება წყლის, დენის, ბუნებრივი აირისა და კანალიზაციის ქსელებთან;
3. სოფლის მეურნეობაში სჭირო ტექნიკა და ხელსაწყოები;
4. სხვადასხვა სახის საგნების, ნივთების, სამუშაო იარაღის შექმნა;
5. დრო, როდესაც უნდა დაიფაროს (იქნას გადახდილი) კრედიტი;
6. ტექნიკა, რომელიც არეგულირებს სითბოს, ასუფთავებს ჰაერს, ინარჩუნებს ტენიანობას....

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების საშუალებები	
სამეურნეო შენობების კლიმატი	
კლიმატის შემქმნელი ტექნიკა –	
მიერთება კომუნიკაციებთან	
სხვადასხვა სახის ინვენტარის შექმნა	
სესხის მოქმედების ვადა	

1.4. უბასუხეთ კითხვებს:

1. რას სთავაზობენ მოსახლეობას ბანკი „ქართუ“ და სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო?
.....
.....
2. ვის სთავაზობენ ისინი აგროკრედიტს?
.....
3. რა სახის დაფინანსებას სთავაზობენ ფერმერებსა და მეწარმეებს?
.....
4. რისი შექენა შეიძლება აგროკრედიტის პროექტის დახმარებით?
.....
5. რისი დაქირავება შეუძლიათ მეწარმეებს?
.....
.....
6. რა ვადით შეუძლიათ მათ დაიქირაონ საჭირო ტერიტორიები?
.....
7. რის აშენებას აფინანსებს პროექტი?
.....
8. ნორმალური ფუნქციონირებისთვის რა უნდა მიუერთონ სასოფლო-სამეურნეო შენობებს?
.....
9. როგორი პირუტყვის, ფრინველისა და თევზის შექენა შეუძლიათ პროექტის წევრებს?
.....

1.5. ჩასვით გამოტოვებულ ადგილებში სიტყვები:

მეცხოველეობა მეწარმე შეიძლება დაფინანსება ტექნიკა
სასოფლო-სამეურნეო ფრინველი ვადა შენობები მიმდინარე
საშუალებები საკვები ვეტბრეპარატები ობიექტი პირუტყვის

1. პროგრამის ფარგლებში შეუძლიათ მიიღონ შემდეგი მიზნობრივი
2. კრედიტით არასანაშენე და მოზარდი პირუტყვის,, თევზის შექენა;
3. საძოვრების, სათიბებისა და ფერმის შენობების დაქირავება სესხის მოქმედების არსებული პერიოდით შეიძლება.
4. სათბურებსა და სამეურნეო კლიმატის შემქმნელი და აპარატურის შექენა-მონტაჟი.
5. პროექტით გათვალისწინებულია (მათ შორის, ორგანული)..... ხარჯები.
6. ბანკი დანიშნულების ძირითადი შექენას აფინანსებს.
7. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ღობის მოსაწყობად საჭიროა: ბოძები, მავთული, მავთულის ბადე, ელექტროლობე.
8. შესაძენია, ფრინველის, თევზის, მათ შორის, ორგანული

1.6. ჩასვით ზმნები მე-2 პირში და ისე გადაწერეთ მოცემული მონაკვეთი:

ვარ აგრარული უნივერსიტეტის ვეტერინარიის ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტი, 21 წლის. ოჯახში არსებული ფინანსური პრობლემების გამო იძულებული ვარ თვითონ გადავიხადო სწავლის საფასური.

სურვილი მაქვს, დავსაქმდე ჩემი პროფილით – ვეტერინარიით. შემიძლია ვიმუშაო ვეტერინარის დამხმარედ, ასევე კლინიკაში, თუ ექნება ბოლომალაზია. შემიძლია, ცხოველთა ნებისმიერ დაავადების სწორი დიაგნოზირება და აცრების გაკეთება.

ვარ პასუხისმგებლობის მქონე, პუნქტუალური, აქტიური, მხიარული. სასურველია, თვეში მქონდეს ანაზღაურება 250 ლარის ოდენობით, რომ შევძლო ყოველთვიურად სწავლის საფასურის გადახდა ბანკში.

თავისუფლად ვფლობ ინგლისურ და გერმანულ ენებს, ვიცი საოფისე კომპიუტერული პროგრამები.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.7. შეადგინეთ და დაწერეთ კითხვები სამოტივაციო წერილის მიხედვით:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

1.8. შეავსეთ ცხრილი, აღნიშნეთ სწორი და არასწორი პასუხები და დაასაბუთეთ ისინი ტექსტიდან მოყვანილი ადგილებით:

	სწორია	არ არის სწორი	არგუმენტი
სამოტივაციო წერილი დაწერა მე-3 კურსის სტუდენტმა.		X	ვარ აგრარული უნივერსიტეტის ვეტერინარიის ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტი.
წერილის ავტორი სწავლობს აგრარულ უნივერსიტეტში.			
წერილის ავტორს აქვს ფინანსური პრობლემები.			
სტუდენტს სურს, რომ უნივერსიტეტმა გადაუხადოს სწავლის საფასური.			

სტუდენტს სურს დასაქმდეს ოავისი სპეციალობით.			
სტუდენტს შეუძლია იმუშაოს ვეტერინარად.			
სტუდენტს ცხოველთა ნებისმიერ დაავადების სწორი დიაგნოზირება და აცრების გაკეთება არ შეუძლია .			
სწავლის საფასური გადასახადი ოვეში 300 ლარია			
წერილის ავტორმა იცის ინგლისური, გერმანული და ქართული ენები.			

1.9. მოისმინეთ ტექსტი და ჩაიწერეთ ზმნები:

1.10. მეორე სვეტში ჩაწერეთ მოსმენილ ტექსტში გამოყენებული ზმნები, პირველში ამ ზმნების ახლანდელი დროის ფორმები, მესამეში კი – იგივე ზმნები წარსული დროის ფორმით.

აშენებს	ააშენებს	ააშენა

1.11. მოისმინეთ ტექსტი და შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები. (რიცხვითი სახელები ჩაწერეთ ციფრებით):

- 1) „..... აგრარული სკოლა კავკასია“, დმანისის სოფელ სარკინეთში, შევიცარული მოდელის მიხედვით 10 გათვლილ კოლეჯს ააშენებს და ლარის ინვესტიციას განახორციელებს.
- 2) კოლეჯი წლამდე სტუდენტებს მისცემს და გადამუშავების მიმართულებებით თეორიულ–პრაქტიკულ პრინციპებზე დაფუძნებულ განათლებას. ექნებათ გაიარონ ასამაღლებელი მოკლევადიანი კურსები.

მაცხოვრებლობა

- 3) საშუალება ექნებათ მიიღონ მეცხოველეობაში, კვების
, რძის გადამუშავებასა და
- 4) მიხედვით სოფელ სარკინეთში ასევე ფერმა და ფარეხი.

1.12. შეავსეთ ცხრილი:

ზმნა	საწყისი
ახორციელებს	განხორციელება
ამთავრებს	
	დახმარება
იძენს	
	დაქირავება
ამზადებს	
	დაფინანსება
აფასობს	
	გამრავლება
აწყობს	

ფინალური ტესტი

1. წაკითხეთ ტექსტი და უპასუხეთ კითხვებს:

(10 ქულა)

მეცხოველეობა სოფლის მეურნეობის დარგია, რომლის ამოცანაა სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა მოშენება და მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება. მისი დარგებია მეძროხეობა, მეცხვარეობა, მელორეობა, მეფრინველეობა, მეთხეობა, მეცხენეობა, მეკამეჩეობა, მებოცვრეობა, მეფუტკრეობა მეთევზეობა მებაბრუშემეობა, მენადირეობა.

მეცხოველეობის წარმოშობა იმ პერიოდს უკავშირდება, როდესაც ადამიანმა გარეული ცხოველები მოიშინაურა და სამეურნეო მიზნით გამოიყენა. მეცხოველეობის განვითარება მჭიდროდაა დაკავშირებული მემცენარეობის განვითარებასთან.

საქართველოში მეცხოველეობა სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგი იყო და არის. არქეოლოგიური გათხრები და ქართული მატერიალურ-კულტურული ძეგლები ადასტურებს უძველეს პერიოდში მეცხენეობის, მეცხვარეობისა და მეძროხეობის განვითარების მაღალ დონეს.

1) რისი დარგია მეცხოველეობა?

.....

2) რა არის მეცხოველეობის ამოცანა?

.....

3) ჩამოთვალეთ მეცხოველეობის დარგები.

.....

4) ტექსტში დასახელებული დარგებიდან რომელი ეკუთვნის მესაქონლეობას?

.....

5) რომელ პერიოდს უკავშირდება მეცხოველეობის წარმოშობა?

.....

6) რატომ მოაშინაურა გარეული ცხოველები ადამიანმა?

.....

7) სოფლის მეურნეობის სხვა რომელ დარგთანაა დაკავშირებული მეცხოველეობის განვითარება?

.....

8) საქართველოში სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დარგი რომელი იყო?

.....

9) რა ადასტურებს იმას, რომ მეცხოველეობა უძველესი დროიდან იყო განვითარებული საქართველოში?

.....

10) მეცხოველეობის რომელი დარგები იყო განვითარებული აქ?

.....

2. წაითხეთ ტექსტი და შემოხაზეთ სწორი პასუხები: (5 ქულა)

გაერთიანებული ერების სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) 2012 წლის საანგარიშო მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ მსოფლიო გლობალურ პრობლემათა შორის მოსახლეობის სურსათით უზრუნველყოფის საკითხის გადაწყვეტა ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანია. პრობლემის აქტუალობიდან გამომდინარე, გაეროს შესაბამისი სტრუქტურების წინაშე დაისვა საკითხი, ადამიანების უფლებების ნუსხაში შეტანილი იქნას „საკვები პროდუქტებით უზრუნველყოფის უფლება“.

პრობლემის გადაწყვეტაში განსაკუთრებული ადგილი სასოფლო-სამეურნეო მეცხოველეობას უკავია, რომელიც, უზრუნველეს ყოვლისა, განიხილება, როგორც ადამიანის ორგანიზმისათვის აუცილებელი და ადვილად ათვისებადი სრულფასოვანი ცილების, ცხიმების, მიკრო და მაკროელემენტების, აგრეთვე ვიტამინებისა და სხვა ბიოლოგიურად აქტიური ნაერთების შემცველი საკვები პროდუქტების მწარმოებელი დარგი.

1) ტექსტის მიხედვით, მსოფლიო გლობალურ პრობლემათა შორის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანია

- ა) მოსახლეობის უზრუნველყოფა სუფთა წყლით;
- ბ) მოსახლეობის სურსათით უზრუნველყოფის საკითხის გადაწყვეტა;
- გ) გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციაში განცხადების გაკეთება;
- დ) სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის ფილიალების გახსნა გაერთიანებული ერების შემადგენლობაში მყოფ ყველა ქვეყანაში.

2) ეს პრობლემა აღნიშნულია

- ა) გაერთიანებული ერების სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) 2012 წლის საანგარიშო წერილში;
- ბ) გაერთიანებული ერების თავდაცვის კომიტეტის 2012 წლის საანგარიშო მოხსენებაში;
- გ) გაერთიანებული ერების სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) 2012 წლის საანგარიშო მოხსენებაში;
- დ) გაერთიანებული ერების სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) 2012 წლის კანონში.

3) უფლებების ნუსხაში, პრობლემის აქტუალობიდან გამომდინარე, გაეროს შესაბამისი სტრუქტურების მიერ ადამიანთა უფლებების ნუსხაში უნდა შეტანილ იქნას

- ა) ადამიანთა საკვები პროდუქტებით უზრუნველყოფის უფლება;
- ბ) ცხოველთა საკვები პროდუქტებით უზრუნველყოფის უფლება;
- გ) ადამიანთა მიერ საკვები პროდუქტების თავისუფლად გაყიდვის უფლება;
- დ) ყველა პასუხი სწორია.

4) პრობლემის გადაწყვეტაში განსაკუთრებულია

- ა) სასოფლო-სამეურნეო მეცხოველეობის როლი;
- ბ) მონადირეობის როლი;
- გ) სამეურნეო მეცხოველეობის როლი;
- დ) არცერთი პასუხი არაა სწორი.

5) მეცხოველეობა არის

- ა) ადამიანის ორგანიზმისათვის აუცილებელი მცენარეული პროდუქტების მწარმოებელი დარგი;
- ბ) ადამიანის ორგანიზმისთვის აუცილებელი სრულფასოვანი ცილების, ცხიმების, მიკრო და მაკრო-ელემენტების, აგრეთვე ვიტამინებისგან თავისუფალი პროდუქტების მწარმოებელი დარგი;
- გ) ადამიანის ორგანიზმისათვის აუცილებელი და ადვილად ათვისებადი სრულფასოვანი ბიოლოგიურად აქტიური ნაერთების შემცველი საკვები პროდუქტების მწარმოებელი დარგი;
- დ) ყველა პასუხი სწორია.

3. ჩასვით გამოტოვებულ ადგილებში სიტყვები შესაბამისად სწორი ფორმით: (10 ქულა)

**ბინადრობს ორაგულისნაირები ნაცრისფერი ზღვა ქერცლი
წარმოშობა კალმახი მდინარე სელექცია**

- 1) საქართველოს მდინარეებში, ტბებში, წყალსატევებსა და გავრცელებულია თევზის საკმაოდ მრავალი სახეობა.
- 2) სარეწაო თვალსაზრისით თევზები იყოფა, კობრისნაირებად, ზუთხისნაირებად და სხვ.
- 3) შავი ზღვის ორაგული სახელიდან გამომდინარე შავ ზღვაში.
- 4) ორაგულისებრთა ოჯახის 4 ფორმა გვხვდება: შავი ზღვის და კასპიის ზღვის ორაგული, მდინარის, ტბის კალმახი.
- 5) შავი ზღვის ორაგულს ზურგი აქვს, გვერდები და მუცლის მხარე მოვერცხლისფერო-თეთრია.
- 6) ორაგულს მოვარდისფრო წყვილი აქვს.
- 7) მდინარის კალმახი ბინადრობს მთის ცივ, ჩქარ იშვიათად გვხვდება ბარის მდინარეებშიც.
- 8) ტბის კალმახი თავის მდინარის კალმახს უნდა უმაღლოდეს.
- 9) კობრისებრთა ოჯახის ერთ-ერთი წარმომადგენელი კობრი შედეგად მიღებულ სახეობას წარმოადგენს.
- 10) ველური ფორმის გოჭას წაგრძელებული, საკმაოდ მაღალი სხეული დაფარულია მსხვილი, მოყვითალო-ოქროსფერი

4. ნასწავლი ფრაზების მისაღებად შეავსეთ უჯრები სიტყვებით:

ტემპერატურა, პროდუქტიულობა, ცხვარი, სისტემა, პირობები, ძროხა, პროგრამა, პროდუქტი, ჩვევა, პროცესი

(5 ქულა)

თუშური	
მეგრული	
პროფესიული	
სასურსათო	
კვების	

ძვლოვანი	
მაღალი	
ოპტიმალური	
ტექნოლოგიური	
ოპტიმალური	

5. გადაიყვანეთ ხაზგასმული ზმნები და ნაცვალსახელები პირველ პირში და ისე გადაწერეთ წინადადებები (10 ქულა)

ეს არის დათა. საკუთარი ბიზნესის შექმნის იდეით მამა-პაპისეულ სახლს დაუბრუნდა, სადაც მდინარის პირას ნაკვეთები შეიძინა. ააშენა სახლი და ოჯახთან ერთად დასახლდა. მან აგროკრედიტის პროგრამის ფარგლებში აღებული დაფინანსებით შექმნა საკალმახე მეურნეობა. ახლა უკვე განაცოფიერებული ქვირითი შემოაქვს, რომელიც ინკუბაციის პერიოდს საკალმახეში გადის. მთავის გასვლის შემდეგ ბრდასრული კალმახი საქართველოში მდებარე მაღაზიების დახლებზე ხვდება.

მდინარის წყალი ისეთი ცივი და სუფთაა, რომ ამ ტემპერატურაზე მხოლოდ კალმახი მრავლდება, ამიტომ მას სხვა ჯიშის თევზები არ ჰყავს. მის საკალმახე მეურნეობაში ბინადრობს ტრადიციული ქართული კალმახი და კალმახის კიდევ სხვა მრავალი სახეობა.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. იმის მიხედვით, თუ როდის ხდება აქტივობები, ცხრილში სათანადო ადგილას ჩაწერეთ წელიწადის დროები:

გაზაფხულზე, ზამთარში, გაზაფხულიდან შემოდგომამდე, გაზაფხულიდან დაზამთრებამდე

(5 ქულა)

	ზრდიან ლიფსიტებს	სალიფსიტე ტბორში
	თევზი გამოიზამთრებს	დასაზამთრებელ ტბორში
	ზრდიან და ასუქებენ თევზებს	სანასუქო ტბორში
	გადაჰყავთ ერთწლიანი თევზები	სალიფსიტედან სანასუქოში

7. წინადადებებში შეცვალეთ გახაზული სიტყვები მათი სინონიმებით: საჭმელი, პერიოდი, აღჭურვილი, ფუნდამენტი, დასახლდა, გამოზარდა, იდეა, მოშენება, გამოჩეკვა, აშენება, იყიდა. (10 ქულა)

1. ჩვენმა მეზობელმა ფერმერმა წელს ქათმის ახალი ჯიში მოაშენა.
2. მე და ჩემს მეზობელს კალმახის გამრავლება გვინდა ჩვენს ტბორში.
3. მეზობლის ბავშვები ახალი ანკესებით შეიარაღებულები გაუდგნენ გზას მდინარისკენ.
4. ამ კულტურის მოშენებას გარკვეული დრო სჭირდება.
5. დიდი ხანი არ დასჭირვებია დამხმარე სათავსოს აგებას.
6. ფერმერმა ბაზარში თევზის საკვები ბლომად შეიძინა თავისი ფერმისთვის.
7. თევზაშენების მოწყობის აზრი აგროსამმართველომ მოგვაწოდა.
8. მალე ჩაეყრება საფუძველი ფერმის ახალ შენობას.
9. სხვადასხვა სახეობის თევზების ინკუბაციის პერიოდი სხვადასხვაა.
10. მისი ძმა გვერდით დაბინავდა.

8. დაალაგეთ სიტყვები წინადადებებში (5 ქულა)

- 1) კეთილდღეობა 1641 წელს ტერმინი დაფიქსირდა ცხოველთა პირველად.
.....
- 2) უფლება არავის აქვს ირგვლივ გამოიყენოს ადამიანების ცხოველთა მყოფ მიმართ სისასტიკე.
.....
- 3) ამჟამად ცხოველთა დაცვის არსებობს ჯანმრთელობის ორგანიზაცია მსოფლიო.
.....
- 4) კეთილდღეობაა, კარგ როდესაც იმყოფება ცხოველი მდგომარეობაში.
.....

9. თქვენ გსურთ მუშაობის დაწყება მესაქონლეობის ფერმაში. დაწერეთ განცხადება ფერმის მენეჯერის სახელზე. (5 ქულა)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

